

**Comisiynydd yr Heddlu a Throsedd a Phrif Gwnstabl Heddlu
Gogledd Cymru**

Cynllun Ariannol Tymor Canolig

2022-23 tan 2026-27

Ionawr 2022

1. Cyflwyniad

- 1.1 Mae'r Cynllun Ariannol Tymor Canolig (CATC) yn cysylltu [Cynllun Heddlu a Throsedd 2021 \(northwales-pcc.gov.uk\) Comisiynydd yr Heddlu a Throsedd](https://www.northwales-pcc.gov.uk), a gafodd ei adolygu ar ôl i'r CHTH newydd gael ei ethol, a'r Blaenoriaethau Plismona a gytunwyd gan Gomisiynydd yr Heddlu a Throsedd a'r Prif Gwnstabl gyda'r Strategaeth Ariannol (Atodiad A) a'r adnoddau sydd ar gael.
- 1.2 Mae proses gynllunio fanwl wedi bod dros y flwyddyn ddiwethaf. Fe gynhaliodd y Llywodraeth adolygiad 3 blynedd o wariant yn ystod yr haf. Roedd yr adolygiad yn cadarnhau ymrwymiad y Llywodraeth i Ymgyrch Uplift i gynyddu nifer Swyddogion yr Heddlu ledled y DU o 20,000 erbyn Mawrth 2023. Roedd llawer o ansicrwydd ynglŷn â chyllid sylfaenol a chyllid Uplift yn ystod y flwyddyn, yn enwedig yn sgil ansicrwydd ychwanegol y pandemig COVID. Roedd y broses gynllunio'n ystyried twf yn niferoedd y Swyddogion, cyfleoedd i wneud arbedion a dyrannu adnoddau i gyd-fynd â blaenoriaethau. Roedd yn ystyried gwahanol sefyllfaoedd cyllid a chwyddiant.
- 1.3 Mae'r Comisiynydd wedi ystyried yr holl opsiynau o fewn yr adnoddau sydd ar gael. Fe wnaed gwaith sylweddol yn rhan o'r Broses Gynllunio Sefydliadol i ddod o hyd i arbedion a symud adnoddau o fewn y sefydliad. Roedd y broses gynllunio hefyd yn galluogi neilltuo swyddogion Ymgyrch Uplift yn ddoeth, ar sail blaenoriaethau, a deall gofynion eraill i ateb y galw sy'n newid o hyd a darparu cymorth ar gyfer y swyddogion ychwanegol, yn ogystal â thalu costau sefydlu, hyfforddi a recriwtio'r swyddogion hynny.
- 1.4 Byddai angen cynyddu Treth y Cyngor 5.91% i dalu am chwyddiant a chynnydd mewn costau sefydlog fel arall. Mae adnoddau ychwanegol wedi'u darparu o ganlyniad i'r cyhoeddiad am Swyddogion Uplift ychwanegol; mae 78 o Swyddogion eraill wedi'u neilltuo i HGC gyda 4 yn ychwanegol wedi'u cyflenwi drwy HGC i Uned Ranbarthol Trosedd Cyfundrefnol. Mae'r rhain wedi'u hariannu'n llawn ar gyfer 2022-23, ond mae'n rhaid edrych yn fwy hirdymor gan y bydd cost y Swyddogion ychwanegol hyn yn cynyddu wrth iddynt barhau drwy eu cynyddrannau blyneddol dros 6 blynedd.
- 1.5 Gan ystyried yr holl ffactorau hyn, cynigir cynnydd o £11.25 (3.68%) yn Nhreth y Cyngor. Y cynnydd sy'n cael ei gynnig gan y Swyddfa Gartref ar gyfer 2022-23 yw £10. Mae'r cynnydd ychwanegol o £1.25 yn ariannu 10 Swyddog Cymorth Cymunedol yr Heddlu ychwanegol, yn rhan o weithredu Cynllun Heddlu a Throsedd y Comisiynydd. Mae hwn yn gynydd darbodus i Dreth y Cyngor/y praesept, o ystyried bod angen ariannu pwysau yn y dyfodol ar ffurf dyfarniadau cyflog a chynyddrannau yn ogystal â phwysau ar gostau ar wahân i staff oherwydd chwyddiant ar hyn o bryd. Ar sail y damcaniaethau sydd yn y CATC, mae cyllideb gytbwys wedi'i gosod ar gyfer 2022-23 i 2024-25 gyda bwlch wedi'i amcangyfrif yn cynyddu i £2.879 y flwyddyn dros y ddwy flynedd ganlynol. Bydd y broses gynllunio'n parhau i ddod o hyd i arbedion effeithlonrwydd. Ar hyn o bryd, disgwylir i lawer o'r rhain fod yn rhai mwy hirdymor, gan fod buddsoddiadau presennol yn dylanwadu ar arbedion yn y dyfodol.

1.6 Nod

Nod y papur hwn yw manylu sut y cafodd y gyllideb ei mantoli hyd yma a'r cynlluniau i gynnal cyllideb gytbwys yn y tymor canolig a hwy, gan gynnal a gwella perfformiad a sicrhau bod blaenoriaethau lleol a chenedlaethol yn cael eu cyflawni.

1.7 **Cefndir** - Mae Rhaglen Caledi'r Llywodraeth, a ddechreuodd yn 2011, wedi arwain at doriadau sylweddol ar draws y sector cyhoeddus. Mae cyllid gan y Llywodraeth wedi gostwng 21.4% mewn termau real (gan ystyried chwyddiant) erbyn 2022-23.

1.8 Mae effaith gyffredinol llai o gyllid a phwysau chwyddiant a phwysau arall wedi arwain at wneud £38.291m o doriadau i'r cyllidebau dros gyfnod o 11 mlynedd. Mae hyn gyfwerth â gostyngiad o 25.8% yng nghyllidebau cyn caledi 2010-11 o £148.035m. Mae gan Heddlu Gogledd Cymru hanes da o gyflawni arbedion sydd wedi'u cynllunio, gyda strategaeth o graffu'n llawn ar yr arbedion hynny cyn y flwyddyn y maent i gael eu gwneud ynddi. Dangosir y toriadau blynyddol yn y tabl isod:

	2011-16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	Cyfanswm
	£m	£m	£m	£m	£m	£m	£m	£m
Arbedion wedi'u cynllunio	24.101	2.838	2.686	1.479	1.927	2.358	2.902	38.291
Arbedion wedi'u cyflawni	24.101	2.838	2.686	1.479	1.927	2.358	2.902	38.291
% yr arbedion wedi'u cyflawni	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

1.9 Cyn cyhoeddi setliad 2020-21, roedd gan y Llywodraeth bolisi yn ei le i gynyddu niferoedd Swyddogion yr Heddlu o 20,000 (Ymgyrch Uplift) dros gyfnod o 3 blynedd. Roedd cyhoeddiadau 2020-21 a 2021-22 yn dyrannu 12,000 o'r swyddogion ychwanegol hyn ymysg Heddluoedd, a dyrannwyd 124 i Heddlu Gogledd Cymru. Roedd y cyhoeddiad cyllid ar gyfer 2022-23 yn rhannu'r 8,000 o swyddogion ychwanegol oedd yn weddill, ac fe gafodd Heddlu Gogledd Cymru 82 arall, oedd yn gyfanswm o 206 (gan gynnwys 8 a ddyrannwyd i Uned Ranbarthol Troseddau Difrifol a Chyfundrefnol). Yn ychwanegol at y rhain, ariannwyd 30 o swyddogion eraill o braesept 2020-21, felly cyfanswm y cynnydd oedd 236 dros 3 blynedd.

1.10 Mae cynnydd mewn cyllid ers 2020/21 wedi canolbwyntio ar Ymgyrch Uplift. Mae grant ychwanegol wedi'i dderbyn er mwyn cynyddu niferoedd swyddogion; ond mae'r grant sylfaen wedi parhau ar yr un lefel o ran y swm (gostyngiad mewn termau real) sy'n arwain at bwysau cyllidebol mewn meysydd eraill, gan gynnwys costau ychwanegol cynnal nifer uwch o swyddogion. Mae'r dyraniad terfynol o niferoedd a chyllid wedi dylanwadu ar y cynllun at y dyfodol o ran faint o'r gyllideb sydd angen ei neilltuo i ariannu costau cyflogau swyddogion yn y dyfodol, a faint sy'n gallu cael ei neilltuo ar gyfer costau.

1.11 Ers dechrau 2020, mae'r DU wedi bod yn ceisio mynd i'r afael â'r pandemig COVID bydeang. Roedd y cyd-destun hwn yn gwneud y sail ar gyfer cynllunio ariannol at 2022-23 ymlaen yn ansicr iawn. Cyn pandemig COVID, roedd disgwyl adolygiad o wariant 3 blynedd, a chyhoeddiad cynnar am ffigyrau Ymgyrch Uplift yn y dyfodol. Fodd bynnag, setliad am flwyddyn yn unig oedd un y llynedd, ac fe wnaed cyhoeddiadau Ymgyrch Uplift ar yr un pryd ac am yr un cyfnod byr yn unig. Roedd y cyhoeddiad ar gyfer 2022-23 yn cynnwys ffigyrau awgrymiadol am dair blynedd yn ogystal â niferoedd a chyllid terfynol Uplift. Derbyniwyd y rhain yn hwyr yn Rhagfyr 2021 ac, er y gallent newid, maent yn gymorth i gynllunio at y dyfodol. Mae nifer o agweddau ansicr am y dyfodol, yn enwedig o ran dyfarniadau cyflog a chwyddiant. Mae damcaniaethau darbodus wedi'u gwneud ar sail y wybodaeth oedd ar gael yn Rhagfyr 2021.

2. Y Broses Gynllunio

2.1 Pwrpas cyffredinol y broses gynllunio yw blaenoriaethu adnoddau ac alinio cynlluniau gwario gyda blaenoriaethau Comisiynydd yr Heddlu a Throsedd a gweledigaeth y Prif Gwnstabl.

2.2 Etholwyd Comisiynydd yr Heddlu a Throsedd ym mis Mai 2021. Fe adolygodd y Comisiynydd y Cynllun Heddlu a Throsedd a gosododd y blaenoriaethau sy'n cael eu crynhoi isod. Mae'r cynllun llawn ar gael ar wefan y Comisiynydd [Cynllun Heddlu a Throsedd 2021 \(northwales-pcc.gov.uk\)](https://www.northwales-pcc.gov.uk).

SHAPING THE PLAN

MY PLAN

My plan sets out my vision for North Wales and how I expect the vision to be achieved. It is informed by public consultation and

MY VISION

North Wales communities are safe, victims and vulnerable people feel supported, crime and reoffending are low, and people have confidence in policing and the criminal justice system

MY PRIORITIES

DELIVERING SAFER NEIGHBOURHOODS

- Tackle and prevent rural and wildlife crime
- Improve the efficiency and effectiveness of police officers and police staff
- Improve Road safety

SUPPORTING VICTIMS AND COMMUNITIES

- Tackle and prevent domestic abuse and sexual violence
- Safeguard vulnerable people including children
- Tackle and prevent cybercrime
- Establish a victims panel
- Tackle and prevent Hate Crime

FAIR AND EFFECTIVE CRIMINAL JUSTICE SYSTEM

- Introduce a North Wales Female Offender Strategy
- Increase the use of Restorative Justice
- Support and protect children and young people and divert them away from the Criminal Justice System
- Address the root causes of offending and support the rehabilitation of people who have offended

3

Gweledigaeth y Prif Gwnstabl yw

Sicrhau mai Gogledd Cymru yw'r lle mwyaf diogel yn y DU; trwy Atal Trosedd, Diogelu Cymunedau a Dal troseddwyr fel mae'r Cynllun yn ei nodi, i'w weld ar dudalen isod.

POLICING DELIVERY - what we do

We ensure that:

- Public have confidence in North Wales Police
- We deliver an excellent quality of service to victims
- We use police powers proportionately

OUR FOCUS - how we deliver

PEOPLE

- With a focus on Diversity, Equality and Inclusion, we will
- Attract a talented workforce, representative of our communities
 - Provide an outstanding wellbeing offer
 - Support people to reach their full potential
 - Celebrate achievements and value individual and team contributions
 - Expect our people to deliver an exceptional service and display the highest standards of behaviour

INNOVATION

- By creating a digital and agile working environment, we will
- Maximise the opportunities for our people to work effectively
 - Improve our accessibility for our communities
 - Develop a visual data tool which provides our people with relevant information to support their decision making
 - Use data to help us adapt to the changing demands our organisation faces
 - Ensure the digital programme supports future digital innovation and opportunities

PREVENTION

- Adopting a preventative mind set across the whole organisation, we will
- Engage with and listen to our communities to understand their concerns
 - Problem solve issues with our partners
 - Continue to develop our early intervention approach with our partners
 - Work with partners to prevent re offending

We will develop strong financial and resourcing plans to ensure we are efficient and effective and provide value for money

- 2.3 Cafodd y broses gynllunio ar gyfer 2022-23 ei hadolygu gan yr Uned Cynllunio Strategol, yr Adran Gyllid, Uwch Arweinwyr a'r Prif Swyddogion. Aseswyd nifer o risgiau, gan gynnwys unigolion allweddol ddim ar gael oherwydd COVID; effaith COVID ei hun; y cynllun adfer ar gyfer y sefydliad ar ôl COVID; a'r angen am adolygu gofynion a phennu'r gyllideb. Roedd y broses ar gyfer 2021-22 yn seiliedig ar Gynlluniau Busnes ar gyfer yr holl arweinwyr Gweithredol a Gwasanaeth (fel deiliaid cyllidebau cyfredol) gydag angen am Achosion Busnes ychwanegol, wedi'u targedu ar gyfer y galw a'u cytuno fel meysydd ychwanegol i'w hystyried ar ddechrau'r broses. Fe weithiodd y dull hwn yn dda ar gyfer cyllideb 2021-22, a dilynwyd proses debyg. Fe arweiniodd y dull corfforaethol a gwaith craffu cynnar gan gydweithwyr ar gynllun â chefnogaeth lawn a fydd yn cael ei weithredu dros y 12 i 18 mis nesaf.
- 2.4 Roedd materion ymarferol i ddelio â nhw hefyd o ran cyfarfodydd a fyddai angen eu cynnal ar-lein yn sgil Covid-19. Dechreuodd y broses cyn gynted â phosib', fel y nodir yn y crynodeb isod. Trwy bennu'r drefn yn gynnar yn y broses a chynnal Cyfarfodydd Cynllunio Sefydliadol yn rheolaidd trwy gydol y broses (bob wythnos neu bythefnos yn ôl y gofyn), roedd modd dilyn yr amserlen a nodir isod.

<u>Mai 2021</u>	<u>Meh-Gorff-Awst</u>	<u>Medi-Hyd 2021</u>	<u>Tachwedd 2021</u>	<u>Rhagfyr 2021 i Chwefror 2021</u>
Gweithdy'r Prif Swyddog	Drafftio Achosion a Chynlluniau Busnes	Cyflwyno ddechrau Medi	Cyfarfod Cynllunio Sefydliadol terfynol	Cyflwyno cynigion i'r Comisiynydd 7.12.2021
Gweithdy i Fudd-ddeiliaid Allweddol	Cynllunio Strategol yn blaenoriaethu cefnogaeth y tîm canolog	Adolygiad Cyllid a Chynllunio Strategol	Datganiad yr Hydref	Cyhoeddiad Grant 16.12.21
Comisiynu Achosion Busnes	Y tîm canolog yn dechrau cyfarfodydd cefnogi gyda'r awduron	Adolygiad Cyfarfodydd Cynllunio Sefydliadol	Cyfarfod Cyllideb Prif Swyddogion ac Arweinwyr Gwasanaeth er mwyn cadarnhau cynigion	Cadarnhau cynigion gyda'r Comisiynydd 21.12.21
Comisiynu Cynlluniau Busnes		Nodi'r cynigion		Drafftio'r Cynlluniau Terfynol Cyfarfod panel 31.1.2022

- 2.5 Gosodwyd dwy lefel o arbedion ar gyfer y broses gynllunio, £1.7m a allai gael ei ddefnyddio i ail-fuddsoddi ac £1.7m arall wrth gefn oherwydd yr ansicrwydd ynglŷn â chyllid. Ystyriwyd hefyd bod cyllideb gytbwys wedi'i chynllunio ar gyfer 2022-23 yn rhan o'r CATC blaenorol, a'r lefel o arbedion a nodwyd ar gyfer 2021-22 (£2.9m).

£1.7m – Gwelliant Cyfanswm £1.7m	£1.7m – Parodrwydd Cyfanswm £2.4m
<u>Dylem ni</u>	<u>Efallai y bydd angen i ni</u>
<ul style="list-style-type: none"> • Cyllid ar gyfer Twf ac Arloesi • Dewisiadau wedi'u datblygu drwy adolygiadau a Chynlluniau Busnes • Rhyddhau buddsoddiad i alluogi arbedion yn y blynyddoedd i ddod 	<ul style="list-style-type: none"> • Arian at raid ar gyfer hapddigwyddiadau ynghlwm â chyllid neu gostau

- 2.6 Fel rhan o'r uchod, aethpwyd drwy'r broses arferol i ddatblygu gofynion cyllidebol y dyfodol ac mae'r manylion i'w gweld yn y Cynllun Ariannol Tymor Canolog (CATC) hwn. Wrth i reolwyr ddatblygu'r cyflwyniadau a'r CATC hwn, rhoddwyd ystyriaeth i'r canlynol:

- Blaenoriaethau lleol a chenedlaethol fel sydd wedi'u nodi yn y Cynllun Heddlu a Throsedd a Gweledigaeth yr Heddlu
- Pwysau newydd a phwysau sy'n datblygu
- Y broses cynllunio strategol
- Datganiad Rheoli'r Heddlu
- Strategaethau eraill yr Heddlu
- Yr hinsawdd economaidd bresennol
- Amcangyfrifon o'r adnoddau sydd ar gael i ariannu'r Cynllun Ariannol Tymor Canolig
- Rhagolygon ar gyfer y gyllideb dros y cyfnod, yn cynnwys dyfarniadau cyflog
- Y sefyllfa ariannol bresennol
- Y Strategaeth Gyfalaf a'r Rhaglen Gyfalaf, y Cod Darbodus a'u heffaith ar y Gyllideb Refeniw
- Cronfeydd wrth Gefn a Balansau
- Creu incwm, gweithgareddau masnachu a grantiau
- Cydweithio
- Cynllun Adfer COVID

2.7 Mae Datganiad Rheoli'r Heddlu wedi cael ei gyhoeddi dros y ddwy flynedd ddiwethaf. Mae'n dadansoddi galw yn y dyfodol yn erbyn capasiti a gallu ein timau. Mae'n defnyddio prosesau dadansoddi data a chyfweiliadau gydag arbenigwyr pwnc. Mae'r Datganiadau blaenorol wedi llywio'r broses gynllunio, a bydd y broses gynllunio, yn ei thro, yn llywio'r Datganiad nesaf.

2.8 Roedd y broses i lunio'r Datganiad yn cynnwys ceisio pennu'r rhagolygon am alw yn y dyfodol, ystyried beth sydd ar y gorwel, a chasglu barn arbenigwyr gweithredol. Darganfu'r broses bod:

- 79% o adrannau wedi dweud bod cynnydd o 10% wedi bod yn y galw
- 65% o adrannau wedi gweld elfennau o alw nad oedd modd eu hateb gyda'r adnoddau sydd ar gael ar hyn o bryd
- Y rhan fwyaf o fylchau'n rhai'n ymwneud â diffyg pobl (capasiti)
- Y sefyllfa o ran galluogrwydd (cyfarpar, sgiliau) yn gadarnhaol

Roedd hyn yn dangos pa feysydd roedd angen buddsoddi ynddynt:

- Adnoddau rheng flaen gweledol
- Rheoli troseddwy'r difrifol, diogelu pobl ddiamddiffyn a lleihau aildroseddu
- Ymchwiliadau ariannol ynghlwm â thwyll a thechnoleg
- Gwellu'r broses Cyfiawnder Troseddol
- Cyswllt cyhoeddus digidol
- Safonau mewnol
- Perfformiad ac effeithlonrwydd

2.9 Cafodd y cynlluniau busnes ar gyfer pob maes eu cyflwyno mewn templed â'r penawdau canlynol, gyda phob adran â chyfres o gwestiynau strwythuredig:

- Perfformiad ar amcanion
- Cyllid yn erbyn cyllidebau
- Galw a'r galw a ragwelir
- Capasiti a galluogrwydd
- Lles
- Ymateb meysydd gwasanaeth
- Galw gweddillol
- Rhyngddibyniaethau
- Arbedion

2.10 Cafodd y broses – yn arbennig y rhyngddibyniaethau – ei rheoli drwy'r Grŵp Cynllunio Sefydliadol gyda Phrif Uwch-arolygydd y Gwasanaethau Corfforaethol yn gadeirydd arno ac Arweinwyr Gweithredol a Gwasanaeth yn bresennol. Mae hyn yn galluogi i strategaeth gorfforaethol gael ei datblygu a'i chyflwyno i'r Prif Swyddogion yn hytrach na phroses gystadleuol.

2.11 Meysydd eraill a gafodd eu hystyried yn benodol oedd:

- Cyfleusterau a TG yn gysylltiedig â gweithio'n hyblyg
- Adolygu'r fflyd
- Rhaglen ddigidol
- Cyfuniad o swyddogion/staff
- Adolygu cyllidebau corfforaethol

2.12 Cynhaliwyd dau gyfarfod gyda thîm y Prif Swyddog i gael canlyniad y broses gynllunio. Roedd hyn yn caniatáu defnyddio adnoddau oedd ar gael i gyflawni blaenoriaethau, ac yn llywio'r broses o ddyrannu'r Swyddogion Uplift ychwanegol o drydydd cam Ymgyrch Uplift. Yna, trafodwyd y canlyniad yng nghyfarfod blynyddol Gosod y Gyllideb gydag Arweinwyr Gwasanaeth ac eraill gan ddod ag argymhellion y Grŵp Cynllunio Sefydliadol, yn cynnwys Cynlluniau Arbedion a'r holl elfennau eraill, at ei gilydd i lunio'r CATC hwn. Roedd hyn yn ffurfio'r cynnig a gyflwynwyd i'r Comisiynydd a'i dîm.

2.13 Cynhaliwyd cyfarfod rhwng y Comisiynydd, y Prif Gwnstabl a'u cynrychiolwyr ar 7 Rhagfyr i drafod cynigion y gyllideb, a chyfarfod terfynol ar 21 Rhagfyr ar ôl i'r Llywodraeth wneud y cyhoeddiad cyllid.

2.14 Mae'r adrannau canlynol yn rhoi manylion yr holl ddatblygiadau ers y CATC blaenorol, gan nodi'r sefyllfa ddiweddaraf ar gyfer refeniw, cyfalaf a chronfeydd wrth gefn.

3 Cyllideb 2021-22

3.1 Roedd cyhoeddiad y gyllideb ar gyfer 2021-22 ar 17 Ionawr 2020 yn cynnwys £4.262m o gyllid ychwanegol, ond nodwyd yn glir bod y cyllid hwn ar gyfer costau Ymgyrch

Uplift ar gyfer y flwyddyn a'r dyfodol. Nid oedd yn darparu unrhyw gyllid tuag at gynnydd chwyddiant na thwf tu hwnt i Uplift. Mae'r newidiadau wedi'u crynhoi isod:

Setliad 2021-22	CATC ac eithrio Uplift £m	Setliad £m	Amrywiant £m
Grant Sylfaen	78.714	83.677	4.963
Grant Pensiwn	1.582	1.582	0
Wedi'i glustnodi (yn ôl targedau Uplift)	1.731	1.03	-0.701
Grant Cyfalaf	0.123	0.123	0
Cyfanswm	82.150	86.412	4.262

- 3.2 Mae arbedion o £2.902m wedi'u dynodi yn rhan o'r broses cynllunio. Cytunodd y Comisiynydd ar gynnydd o 5.14% yn Nhreth y Cyngor, a arweiniodd at gynnydd yn y gyllideb o 5.90%, yn cynnwys costau Ymgyrch Uplift. Roedd y cynnydd yn Nhreth y Cyngor yn caniatáu i £2.642m gael ei ail-fuddsoddi yn y gwasanaeth. Roedd 62 o Swyddogion ychwanegol o Ymgyrch Uplift wedi cael eu dyrannu i swyddi penodol fel rhan o'r broses gynllunio. Roedd yr ail-fuddsoddiad yn gyfuniad o gostau ynghlwm â staff ac fel arall, dan benawdau strategol Atal a Rhagweithiol (£0.621m), Digidol a Rheoli Galw (£1.825m) a Lles (£0.196m).
- 3.3 Mae recriwtio swyddogion heddlu Ymgyrch Uplift yn digwydd mewn dau gam sy'n gorgyffwrdd. Y cam cyntaf yw recriwtio swyddogion heddlu ychwanegol er mwyn cynyddu'r cyfanswm; roedd hyn eisoes ar fynd cyn cychwyn blwyddyn ariannol 2021-22. Penodwyd 40 o swyddogion ychwanegol yn Ebrill/Mai 2021, oedd yn golygu bod y targed Uplift wedi'i gyrraedd yn gynnar yn y flwyddyn ariannol. Roedd recriwtio mwy drwy'r flwyddyn wedi cadw'r niferoedd uwchben targed Uplift. Erbyn mis Mawrth 2022, disgwylir y bydd 137 o Swyddogion Heddlu ychwanegol wedi'u recriwtio gydag 80 yn gadael, sy'n gynnydd net o 57. Bydd hyn yn golygu bod 37 o swyddogion wedi'u recriwtio'n barod erbyn diwedd 2021-22 a fydd yn cyfrif tuag at darged 2022-23.
- 3.4 Dyrannwyd y 62 o swyddogion fel a ganlyn: Atal a Rhagweithiol 43, Digidol a Rheoli Galw 14, a Lles 5. Wrth i Swyddogion ar Brawf gael eu penodi i'w swyddi cyntaf mewn Timau Ymateb, mae Swyddogion mwy profiadol yn cael eu rhyddhau i'r swyddi newydd sy'n cael eu creu. Disgwylir y bydd yr holl swyddi newydd wedi'u llenwi erbyn diwedd y flwyddyn ariannol.
- 3.5 I gefnogi'r twf Uplift ac ateb heriau o ran galw, gwnaed buddsoddiadau ynghlwm â staff ac fel arall: £0.621m ar Atal, £1.825m ar Ddigidol a Rheoli Galw, a £0.195m ar Les. Roedd 68 o swyddi staff angen gweithredu arnynt (penodiad parhaol neu dros dro, ail-ddyraniad). Mae 82% o'r rhain wedi'u cwblhau ac mae 13 ar fynd ar hyn o bryd a byddant yn eu lle erbyn diwedd Mawrth 2022. Mae'r farchnad recriwtio staff wedi bod

yn heriol yn ystod 2021. Mae llawer o'r meysydd mwy heb dwf staff wedi mynd trwy broses brynu ac maent bellach yn dwyn ffrwyth.

- 3.6 Mae'r pandemig COVID a'r lefelau amrywiol o gyfyngiadau sydd wedi bod mewn grym wedi cael effaith sylweddol ar sut mae plismona a chymorth ar gyfer swyddogion y rheng flaen yn cael ei ddarparu. Mae oddeutu 800 o staff wedi bod yn gweithio o gartref yn bennaf ers Ebrill 2020, ac mae Swyddogion Gweithredol wedi gorfod cadw at ofynion newydd, fel Cyfarpar Diogelu Personol (PPE), nad oedd eu hangen o'r blaen. Mae hyn wedi cael effaith arwyddocaol ar batrymau gwario. Pan fydd y pandemig ar ben, bydd staff yn parhau i weithio gartref yn rhan o sefydlu trefn o weithio'n hyblyg. Mae arbedion wedi'u gwneud lle mae rhai i'w gweld. Mae costau staff wedi bod yn gyson â'r gyllideb a'r flwyddyn flaenorol, a bu ymdrech fawr i sicrhau ein bod yn parhau i recriwtio swyddogion a staff heb oedi. Roedd asesiadau o'r newidiadau i batrymau gwario wedi'u cynnwys yn y broses gynllunio er mwyn gwneud gostyngiadau parhaol lle mae arbedion i'w gweld yn gyson, i ddod o hyd i oedi ar wariant, a defnyddio'r gostyngiadau hyn i ariannu cynnydd mewn mannau eraill yn y gyllideb.
- 3.7 Ar y dechrau, roedd yn aneglur a fyddai cyllid ychwanegol ar gael ar gyfer costau yn ymwneud â COVID a chafodd cynlluniau eu rhoi yn eu lle er mwyn cyllido'r rhain o'r arian wrth gefn os oedd angen. Cadarnhawyd cyllid am PPE o safon feddygol (ac wedyn yr holl PPE) tua diwedd 2020-21. Sefydlwyd cronfa wrth gefn o £0.6m i ariannu costau ychwanegol ynghlwm â COVID ddiwedd 2020-21. Ar 31 Rhagfyr 2021, roedd hanner y gronfa wrth gefn wedi'i hymrwymo, ac roedd disgwyl gofynion ychwanegol, oherwydd effaith bosib' yr amrywiolyn Omicron ym mis Ionawr/Chwefror 2022 ar lefelau staffio.
- 3.8 Mae Arolygiaeth Heddluoedd a Gwasanaethau Tân ac Achub Ei Mawrhydi (AHGTAEM) a Swyddfa Archwilio Cymru (SAC) fel arfer yn cynnal adolygiad blynyddol o: sefyllfa ariannol yr Heddlu; y broses gynllunio; arbedion a wnaed eisoes; ac arbedion sydd eto i'w gwneud. Mae angen i'r Heddlu lunio Datganiad Rheoli'r Heddlu, ac fe gwblhawyd y trydydd Datganiad ym Mai 2021. Mae'r Datganiad yn disgrifio'r galw a ddisgwylir yn y dyfodol ac yn nodi bylchau posib'. Mae wedi'i ddefnyddio'n rhan o'r broses gynllunio.
- 3.9 Mae adolygiadau '*Valuing the Police*' AHGTAEM wedi eu hymgorffori yn eu rhaglen adolygu newydd, sef adolygiadau *PEEL* (Effeithlonrwydd, Effeithiolrwydd a Chyfreithlondeb yr Heddlu). Y cwestiwn cyffredinol gan yr AHGTAEM am effeithlonrwydd yw 'Pa mor effeithlon yw'r heddlu am gadw pobl yn ddiogel a lleihau troseddau?' a diffiniad 'effeithlonrwydd' yw: '*bydd heddlu effeithlon yn sicrhau'r deilliannau gorau posib' gyda'r adnoddau sydd ar gael iddo.*' Cafodd yr Heddlu ei asesu fel 'Da' yn nhermau Effeithiolrwydd, Effeithlonrwydd a Chyfreithlondeb.
- 3.10 Mae'r archwiliadau wedi'u gohirio oherwydd y pandemig. Mae disgwyl yr archwiliad llawn nesaf rhwng mis Mawrth a Mai 2022. Mae'r sylwadau diwethaf a gyhoeddwyd gan Wendy Williams, Arolygydd Cwnstabiliaeth Ei Mawrhydi, wedi'u nodi isod;

Rwy'n falch iawn o berfformiad Heddlu Gogledd Cymru i gadw pobl yn ddiogel a lleihau trosedd. Rwy'n sylwi'n benodol ar y gwelliannau mae'r heddlu wedi'u gwneud ers 2017 o ran effeithlonrwydd.

Mae'r heddlu'n dda am atal trosedd ac ymddygiad gwrthgymdeithasol. Mae hefyd yn dda am ymchwilio i droseddau a mynd i'r afael â throsedd difrifol a threfnedig. Mae cadw pobl ddiarffyn yn ddiogel yn flaenoriaeth ar gyfer yr heddlu ac mae'n gweithio'n dda gydag asiantaethau eraill i'w canfod a'u diogelu.

Mae Heddlu Gogledd Cymru yn deall cymhlethdod a graddfa'r galw cyfredol am ei wasanaethau. Rŵan mae angen cael gwell dealltwriaeth o'r sgiliau sydd gan y gweithlu presennol a'r sgiliau maent yn debygol o fod angen. Bydd hyn yn ei alluogi i ddatblygu cynlluniau gweithlu ac ariannol cryf a chynaliadwy ar gyfer y dyfodol.

Mae'r heddlu yn parhau i gynnal diwylliant moesegol a hyrwyddo'r safonau o ymddygiad proffesiynol mae'n eu disgwyl. Fodd bynnag, dylai sicrhau bod y systemau angenrheidiol yn eu lle i sicrhau'r cyhoedd ei fod yn defnyddio pwerau, fel stopio a chwilio a defnyddio grym, yn gyfreithlon.

Ar y cyfan, rwy'n canmol Heddlu Gogledd Cymru am y cynnydd mae wedi'i wneud dros y flwyddyn ddiwethaf. Mae hyn yn darparu sylfaen gref i barhau i wella yn y flwyddyn i ddod.

Mae'r asesiad llawn i'w weld ar

<https://www.justiceinspectorates.gov.uk/hmicfrs/peel-assessments/peel-2018/north-wales/>

- 3.11 Fe wnaeth Archwilio Cymru'r sylwadau canlynol ar eu hasesiad gwerth am arian yn eu llythyr archwilio blynyddol a gyhoeddwyd ym mis Tachwedd 2021;

'Mae'r datganiadau ariannol a baratowyd gan y Comisiynydd a'r Prif Gwnstabl yn cyflwyno darlun gwir a theg o'u sefyllfa ariannol a'u trafodion.

'Rwyf yn fodlon bod gan y Comisiynydd a'r Prif Gwnstabl drefniadau priodol ar waith i sicrhau darbodusrwydd, effeithlonrwydd ac effeithiolrwydd wrth ddefnyddio adnoddau.'

Mae'r llythyr archwilio blynyddol i'w weld ar: [Llythyr Archwilio Blynyddol 2021 \(northwales-pcc.gov.uk\)](http://northwales-pcc.gov.uk)

- 3.12 Mae'r ddau asesiad yn dangos bod y cyllidebau'n cael eu rheoli'n effeithiol a bod yr Heddlu'n perfformio'n dda o ran sicrhau'r deilliannau gorau posib' gyda'r adnoddau sydd ar gael, sydd hefyd yn cael ei adlewyrchu ym marn yr Adain Archwilio Mewnol.

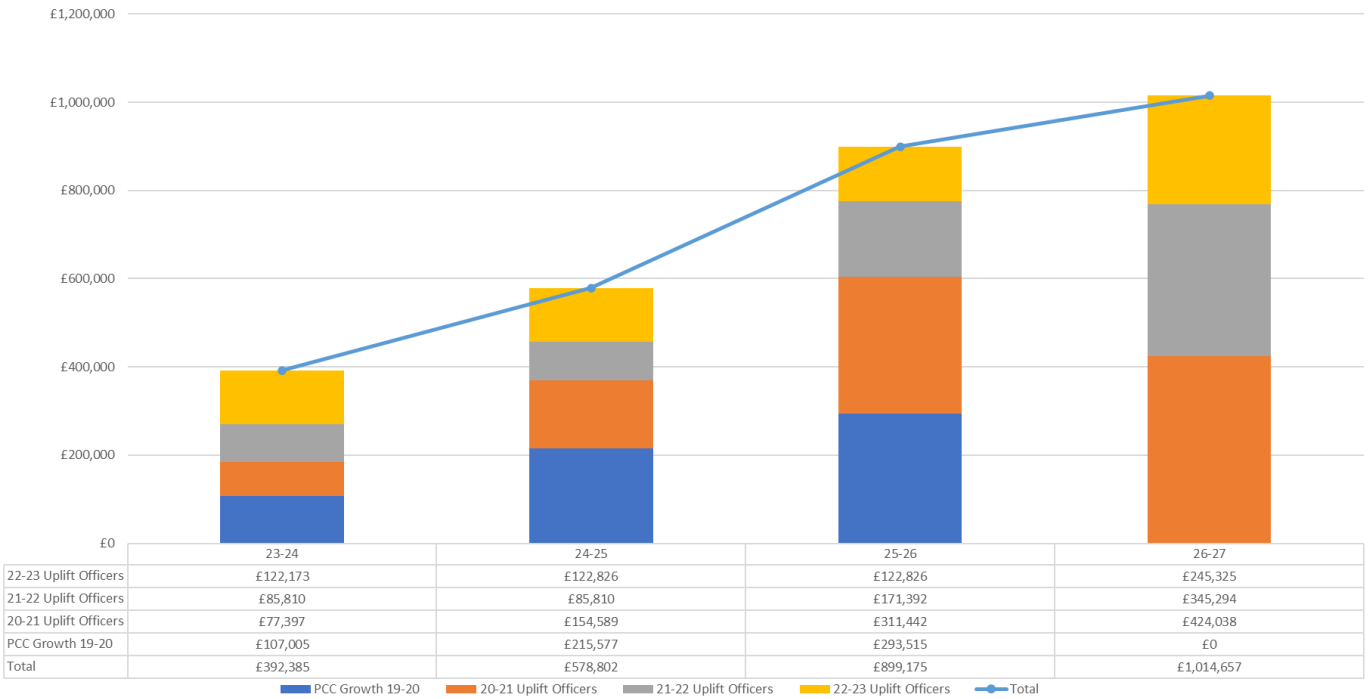
4 Dyraniadau Cyllid a rhagdybiaethau

- 4.1 Ni roddodd y Llywodraeth Ddyraniadau Cyllid Dros Dro ar gyfer 2022-23 fel rhan o setliad 2021-22. Gwnaed cyhoeddiadau yn ystod 2021-22 i gadarnhau ymrwymiad y Llywodraeth i Ymgyrch Uplift a chynyddu niferoedd Swyddogion Heddlu o 20,000 ar draws y DU. Fodd bynnag, nid oedd y niferoedd a ddyrannwyd i'r Heddluoedd na'r cyllid cysylltiedig yn hysbys tan y cyhoeddiad cyllid ym mis Rhagfyr 2021.

- 4.2 Ar 26 Hydref 2021, cyhoeddodd Canghellor y Trysorlys, Rishi Sunak AS, ganlyniad adolygiad cynhwysfawr o wariant 2021. Mae adolygiad 2021, sydd weithiau yn cael ei alw'n 'Rownd Wariant', yn pennu cyfansymiau gwariant cyhoeddus ar gyfer blwyddyn ariannol 2022-23 i 2024-25. Roedd y cyhoeddiad yn datgan cyfansymiau gwariant Adrannol y Llywodraeth, ond ni chyhoeddwyd dyraniadau i Heddluoedd. Yn Natganiad yr Hydref, cyhoeddwyd hefyd y byddai cynnydd cyflog blynyddol yn ôl chwyddiant ar gyfer Swyddogion Heddlu a Staff yr Heddlu yn ailgychwyn yn 2022-23. Roedd y cyhoeddiad yn ymrwymo eto i'r cynnydd i nifer Swyddogion Uplift, gyda'r cyllid ychwanegol cysylltiedig (ddim ar lefel Heddluoedd) ac roedd hefyd yn dangos cynnydd bach yng nghyllid y Swyddfa Gartref yn 2023-24 a 2024-25. Cafodd y wybodaeth o'r cyhoeddiad ei bwydo i mewn i gamau terfynol y rhaglen gynllunio gydag amcangyfrif ymarferol o 62 o Swyddogion Uplift a £4.125m o gyllid ar gyfer Heddlu Gogledd Cymru.
- 4.3 Cyhoeddwyd Setliad Dros Dro 2021-22 ar 16 Rhagfyr mewn datganiad ysgrifenedig gan y Gweinidog Plismona, Kit Malthouse. Cyn cyhoeddi'r setliad, roedd y sector yn disgwyl parhad o gyllid Uplift ychwanegol i recriwtio 8,000 o swyddogion (tuag at y cyfanswm o 20,000). Mewn cyfarfod dilynol, cadarnhaodd Kit Malthouse y byddai plismona'n derbyn £550m yn ychwanegol yn 2022-23, £650m yn 2023-24 ac £800m erbyn 2024-25. Ar adeg y Rownd Wariant, nid oedd yn hysbys sut y byddai'r arian hwn yn cael ei rannu, ond awgrymwyd y byddai, yn ogystal â chyllid Uplift, hefyd yn rhoi digon o adnoddau i heddluoedd i ariannu cynnydd cyflog, yn unol â dadrewi cyflogau'r sector cyhoeddus, yn ogystal â chostau ychwanegol yr Ardoll Iechyd a Gofal Cymdeithasol newydd (£1m+ i HGC).
- 4.4 Roedd cyfran o'r cyllid Uplift yn cael ei chadw fel grant penodol i'w dalu wrth recriwtio swyddogion ychwanegol. Nodai Datganiad y Gweinidog y gallai Comisiynwyr godi cyfanswm o £774m yn ychwanegol, o gymryd bod yr hyblygrwydd mwyaf â'r praesept yn cael ei ddefnyddio. Cadarnhawyd mai terfyn refferendwm treth y cyngor fydd £10 fesul Comisiynydd yn Lloegr. Mae rheolau Cymru'n wahanol ac nid oes unrhyw derfyn capio. Mae'r Grant Pensiwn penodol yn parhau am flwyddyn arall fel grant penodol.
- 4.5 Mae'r pwyntiau isod yn crynhoi'r cyhoeddiad terfynol ac yn dangos gwahaniaethau rhwng hwn a'n rhagdybiaethau ni ar ôl Datganiad yr Hydref. Roedd y setliad yn mynd y tu hwnt i'r disgwyliadau gan fod dyraniad Ymgyrch Uplift yn fwy na'r disgwyl (oherwydd dyraniadau is na'r disgwyl ledled y DU) ac roedd cyllid yn 2022-23 yn uwch. Fodd bynnag, mae costau ychwanegol i'r swyddogion ychwanegol, a bydd y rhain yn cynyddu dros y blynyddoedd, wrth i gyflog swyddogion gynyddu o ganlyniad i gynyddrannau a dyfarniadau cyflog blynyddol. Bwriedir i'r cyllid sy'n cael ei ddarparu dalu'r holl gostau, gan gynnwys yr Ardoll Iechyd a Gofal Cymdeithasol, costau sefydlu Uplift a'i gostau yn y dyfodol a chostau chwyddiant cyflogau a chwyddiant fel arall; rhaid i unrhyw fylchau gael eu talu drwy ddefnyddio cynilon neu gynyddu'r praesept.
- Cyllid craidd gan gynnwys Uplift wedi cynyddu £5.092m (+5.9%) (o gymharu â'r amcangyfrif o £4.125m)
 - Cyllid Grant Prentisiaethau ychwanegol o £0.287m
 - Niferoedd Uplift wedi cynyddu o amcangyfrif o 54 i HGC + 8 i'r Uned Ranbarthol (62 i gyd) i 78 i HGC + 4 i'r Uned Ranbarthol (82 i gyd) – sy'n arwain at gost ychwanegol

- Cyllid ar gyfer yr Ardoll Iechyd a Gofal Cymdeithasol (£1m) wedi'i gynnwys yn y cyllid craidd
 - Dim Grant Cyfalaf wedi'i gynnwys, amcangyfrif o £0.123m ar sail 21-22, angen cynyddu'r cyfraniad refeniw i gau'r bwlch
 - Dyfarniadau cyflog i ailgychwyn yn 2022-23
 - Ar sail y ffigyrau tybiedig, sef 1.1% (£1m) 23-24 ac 1.6% (£1.5m) 24-25 o gynnydd grant, nid yw hyn yn talu am chwyddiant a chynyddrannau
- 4.6 Cynyddodd dyraniadau canolog (brigdorri) – hynny yw, y swm mae'r Swyddfa Gartref yn ei gadw ar gyfer gwariant canolog ynghlwm â'r Heddlu yn hytrach na'i rannu i'r Heddluoedd, o £1,034m yn 2021-22 i £1,374m yn 2022-23 – cynnydd o £0.340m. Mae'r cynnydd yn Rhaglenni Technoleg yr Heddlu a rhaglenni newydd sy'n cynnwys Perfformiad yr Heddlu a'r System Cyfiawnder Troseddol, Rhaglen Gostwng Troseddu, Galluogrwydd Gostwng Troseddu, Adolygiad Treisio, Cyffuriau/Llinellau Sirol, Ail-dyraniadau Cyfalaf a Thwyll. Pe bai hyn i gyd yn cael ei ddyrannu i HGC ar sail y fformiwla gyllid, byddai gyfwerth â £13.75m yn ychwanegol.
- 4.7 Bydd y cynnydd i'r dyraniad o swyddogion Uplift yn golygu y bydd cyfanswm o 206 i HGC (gan gynnwys rhai rhanbarthol) dros 3 blynedd. Mae'r cynnydd i gyllid a ddarparwyd dros gyfnod 2020-21 i 2022-23 yn ddigon i dalu cost gyfredol y swyddogion ychwanegol gyda chyfraniad sylweddol tuag at gostau cynnal. Gall cyllid sydd wedi'i neilltuo ym mlynnyddoedd 1 a 2 hefyd ariannu costau sefydlu. Fodd bynnag, mae cost pob swyddog yn cynyddu £23,000 dros 6 blynedd ac mae'n rhaid cynnwys hynny wrth gyfrifo costau yn y dyfodol. Wrth benderfynu sut i ddefnyddio'r cyllid sydd wedi'i dderbyn, mae angen cael cydbwysedd rhwng beth mae modd ei wario rŵan i ddarparu ar gyfer cynnydd costau ynghlwm â staff ac fel arall ar gyfer y swyddogion ychwanegol, a faint mae'n rhaid ei gadw at gostau yn y dyfodol.
- 4.8 Mae'r graff isod yn dangos y cynnydd blyneddol yng nghostau cyflogau swyddogion Uplift o ganlyniad i'r cynyddrannau. Cyfanswm y cynnydd yw £2.8m, sy'n gyfran sylweddol o'r cynilon sydd eu hangen yn 2025-26 a 2026-27.

Year on Year Increment Effect of Uplift Officers

4.9 Mae'r amcangyfrif o'r cynnydd mewn cyllid gan y Swyddfa Gartref o 1.1% (£1m) yn 2023-24 ac 1.6% (£1.5m) yn 2024-25 yn well na'r amcangyfrif blaenorol o ddim cynnydd, ond mewn termau real, bydd yn golygu toriadau termau real, gan fod disgwyl i chwyddiant cyflogau fod tua 3% a chwyddiant cyffredinol fod yn uwch na tharged sylfaen Banc Lloegr o 2%.

4.10 Nid oes unrhyw sôn penodol am yr adolygiad o Fformiwla Ddyrannu'r Heddlu yn y cyhoeddiad, ond mae'r Swyddfa Gartref wedi sefydlu grwpiau i adolygu'r fformiwla. Y grant gwaelodol ar hyn o bryd yw £22m. Hynny yw, pe bai'r fformiwla gyfredol yn cael ei gweithredu'n llawn, byddai £22m yn llai o gyllid i HGC. Nid yw'r fformiwla gyfredol erioed wedi cael ei gweithredu'n llawn a byddai'r adolygiad yn cyflwyno fformiwla newydd. Bydd hyn yn parhau i gael ei adolygu gan y gallai gael effaith fawr ar Heddlu Gogledd Cymru.

5. Treth y Cyngor a'r Praesept

5.1 Mae dwy brif elfen i gyfanswm net Cyllideb yr Heddlu, sef cyfanswm Grantiau'r Heddlu a'r Praesept. Mae cynnig y gyllideb yn cynnwys cynnydd o 3.68% yn Nhreth y Cyngor, neu £11.25 ar Dreth y Cyngor Band D. Mae'r Sylfaen Drethu ar gyfer ardal gyfan Gogledd Cymru wedi codi 0.94%, sy'n golygu cynnydd cyffredinol o 4.65% yn y Praesept a chyfanswm cyllideb net o £182.268m i Gomisiynydd yr Heddlu a Throsedd – gweler isod:

	2022-23	
	£m	%
Cyfanswm Grantiau'r Llywodraeth	88.407	48.50%
Cyfanswm y Praesept	93.861	51.50%
Cyfanswm Angenrheidiol ar gyfer y Gyllideb	182.268	

- 5.2 Cyfrifir Treth y Cyngor drwy rannu'r cyfanswm sy'n angenrheidiol o'r praesept gyda'r sylfaen drethu – y sylfaen drethu yw nifer y cartrefi cyfwerth â Band D sydd yn ardal pob Heddlu. Darperir y Sylfaen Drethu gan chwe Awdurdod Lleol Gogledd Cymru. Mae'r sylfaen drethu ar gyfer 2021-22 wedi codi 0.94%. Mae hyn yn uwch na'r 0.25% a gafodd ei amcangyfrif, yn bennaf gan fod dau awdurdod, Gwynedd ac Ynys Môn, wedi cynyddu'r premiwm ar gartrefi gwag ac ail gartrefi. Mae hyn yn golygu bod y cynnydd canrannol yn y praesept yn bosib' gyda chynnydd canrannol is yn Nhreth y Cyngor. Mae hyn yn adlewyrchu'r cynnydd mewn aelwydydd yng Ngogledd Cymru.
- 5.3 Mae'r rheolau Cymru ar gyfyngu ar y cynnydd yn Nhreth y Cyngor, neu 'reolau capio', yn wahanol i rai Lloegr. Ar ben hynny, mae grantiau ar wahân wedi parhau i fod ar gael i Gomisiynwyr yr Heddlu a Throsedd yn Lloegr os oeddent yn cytuno i gyfyngu ar gynnydd yn Nhreth y Cyngor yn y blynyddoedd diwethaf. Roedd y rhain yn arfer cael eu talu gan yr Adran Cymunedau a Llywodraeth Leol ond fe gawsant eu cynnwys yng Ngrant y Swyddfa Gartref ac roeddent werth cyfanswm o £507m yn 2022-23. Treth y Cyngor yng Ngogledd Cymru yw'r uchaf yng Nghymru a Lloegr ond pe bai'r Grantiau Treth y Cyngor hyn yn cael eu cyfrif, byddai Gogledd Cymru yn y 4^{ydd} safle uchaf (gan gymryd bod pob Heddlu'n cynyddu eu Treth y Cyngor £10 yn 2022-23).
- 5.4 Nid oes unrhyw reolau capio na chynnydd rhagdybiedig wedi cael eu cyhoeddi gan Llywodraeth Cymru. Mae hyn yn cyd-fynd â'r blynyddoedd diwethaf.

6. Cyllideb 2022-23 a Chyllideb Gynlluniedig 2023-24 i 2026-27

6.1 Mae manylion y Gyllideb a'r newidiadau ar gyfer 2022-23 a'r blynyddoedd i ddod i'w gweld yn Atodiad B.

6.2 Dyma'r prif ragdybiaethau:

- Chwyddiant cyflog blynyddol o 3% o fis Medi 2022 tan Awst 2023, 2.5% o gynnydd y flwyddyn o fis Medi 2023 ymlaen
- Chwyddiant cyffredinol o 2%, chwyddiant penodol lle bo angen. Ar gyfer 2022-23, mae hyn yn cynnwys Ynni, Tanwydd, Yswiriant a thaliadau Pensiwn uniongyrchol
- Cynnydd yn Nhref y Cyngor o 3.68% yn 2022-23 (£11.25) a £12 y flwyddyn yn y blynyddoedd dilynol sydd gyfwerth â 3.79% yn 2023-24, 3.65% yn 2024-25, 3.52% yn 2025-26 a 3.40% yn 2026-27
- Cynnydd i grantiau cyffredinol gan y Llywodraeth o 5.65% yn 2022-23, 1.13% yn 2023-24, 1.68% yn 2024-25 ac 1% ar gyfer y ddwy flynedd wedyn
- Bod y grant sylfaenol yn cyfrannu tuag at Uplift a phob cynnydd arall (hynny yw, na fydd unrhyw gyllid ychwanegol ar gyfer yr ardoll lechyd a Gofal Cymdeithasol na chwyddiant cyflogau)
- Bod y Grant Cyfalaf (£0.123m yn 2021-22) wedi'i ddiddymu, mae'r diffyg yn y cyllid cyfalaf wedi'i ariannu o'r grant cyffredinol
- Cynnydd o 0.25% yn y sail drethu o 2023-24 ymlaen
- Cost flynyddol o £1.329m wedi'i chynnwys ar gyfer y Rhwydwaith Gwasanaethau Brys o 2023-24 gyda chronfa wrth gefn wedi'i hadeiladu yn y blynyddoedd blaenorol. Ar sail amcangyfrifon cyfredol a dyddiadau gweithredu, mae hon bellach yn cael ei hariannu o fewn y cynllun.
- Cyfraniadau i'r Gronfa wrth Gefn Gyffredinol i sicrhau nad yw'r balans yn disgyn yn is na'r isafswm o 3% o werth y Gyllideb Refeniw Net.
- Mae grantiau penodol ychwanegol wedi'u cynnwys ar gyfer Swyddogion Cymorth Cymunedol yr Heddlu, Fframwaith Cymwysterau Addysg Plismona a chostau ynghlwm â diogelwch gwladol

Felly, y sefyllfa gyffredinol yw:

	Cyllideb	Cyllideb	Cyllideb	Cyllideb	Cyllideb
	Flynyddol	Flynyddol	Flynyddol	Flynyddol	Flynyddol
	2022-23	2023-24	2024-25	2025-26	2026-27
	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000
Gwaelodlin	173,365	182,268	187,067	192,384	198,500
Chwyddiant	1,475	4,432	4,732	5,010	5,045
Strwythurol sefydlog	2,315	126	133	140	146
Ardoll Iechyd a Gofal Cymdeithasol	1,075	27	28	29	29
Uplift	4,076	214	424	937	1,062
Twf	1,660	0	0	0	0
Arbedion Effeithlonrwydd	-755	0	0	0	0
Cyllid ychwanegol grantiau penodol	-1,314	0	0	0	0
Twf Swyddogion Cymorth Cymunedol ychwanegol	371	0	0	0	0
Yn angrheidiol ar gyfer y Gyllideb	182,268	187,067	192,384	198,500	204,782
Cyfanswm Grant	-88,407	-89,407	-90,907	-91,816	-92,735
Praesept o Dreth y Cyngor	-93,861	-97,660	-101,477	-105,313	-109,168
Cyfanswm	-182,268	-187,067	-192,384	-197,129	-201,903
Balans Blynyddol	0	0	0	1,371	1,508
Balans cronrus	0	0	0	1,371	2,879
% y cynnydd yn Nhreth y Cyngor	3.68%	3.79%	3.65%	3.52%	3.40%
£ o gynnydd yn Nhreth y Cyngor	11.25	12	12	12	12

6.3 Roedd y gylchred gynllunio'n canolbwyntio ar alinio adnoddau a blaenoriaethau wrth osod cyllideb gytbwys a darparu gwerth am arian i drethdalwyr lleol dros y tymor canolig fel y nodwyd yn y Strategaeth Ariannol. Ar sail y rhagdybiaethau sydd wedi'u nodi, yr allbynnau a'r materion penodol y deliwyd â nhw fel rhan o'r gylchred oedd

- Chwyddiant a chynnydd strwythurol sefydlog anochel 2022-23 ac amcangyfrifon at y dyfodol
- Cynnwys yr Ardoll Iechyd a Gofal Cymdeithasol
- Dyraniad o 82 o Swyddogion Uplift ar gyfer 2022-23 ac amcangyfrif o gostau yn y dyfodol
- Arbedion ac effeithlonrwydd ar gael yn 2022-23
- Meysydd blaenoriaeth sydd angen buddsoddiad yn 2022-23
- Amcangyfrif o gyllid a chostau yn y dyfodol
- Amcangyfrif o ofynion cyfalaf yn y dyfodol, gan gynnwys y Rhwydwaith Gwasanaethau Brys
- Amcangyfrif a gwneud y defnydd gorau o gronfeydd wrth gefn i gefnogi'r CATC

6.4 Mae llawer o gostau chwyddiant a chostau anochel eraill wedi bod (sydd yn eu hanfod yn gostau chwyddiant) a deliwyd â'r rheiny yn rhan o'r broses gynllunio. Mae

amcangyfrif o 3% o ddyfarniad cyflog wedi'i gynnwys o fis Medi 2023 ymlaen, sy'n unol â'r trafodaethau diweddaraf ledled y DU. Mae chwyddiant cyffredinol o 2% wedi'i gynnwys ond fe adolygwyd pob maes i asesu a oedd hyn yn ddigon. Mae symiau ychwanegol wedi'u cynnwys ar gyfer costau ystadau ac ynni, tanwydd, yswiriant a phensiynau anafiadau, gan ystyried sefyllfa'r gyllideb eleni. Mae costau TG yn cynyddu'n uwch na'r sylfaen chwyddiant o 2%. Mae hefyd angen mwy o drwyddedau ar gyfer meddalwedd gyffredinol ac mae costau storio uwch oherwydd mwy o ddefnydd. Roedd cost ychwanegol Rhwydwaith y Gwasanaethau Brys wedi'i gynnwys y llynedd ac mae'n rhan o'r sylfaen. Mae diddymu'r Grant Cyfalaf wedi'i unioni trwy gynyddu'r cyfraniad refeniw. Yn olaf, mae'r ardoll Iechyd a Gofal Cymdeithasol yn dreth ychwanegol ar gyflogwyr. Mae dadansoddiad isod:

Costau Strwythurol Sefydlog	£'000	Eglurhad
Chwyddiant	1,475	Chwyddiant sylfaenol cyflogau ac fel arall yn seiliedig ar 3% ar gyfer cyflogau o fis Medi 2023 ymlaen a 2% o chwyddiant cyffredinol
Chwyddiant penodol ychwanegol ar gyfer ystadau/ynni, tanwydd, yswiriant a phensiynau anafiadau	440	Cynnydd chwyddiant a ddisgwyllir yn 2022-23 uwchben y sylfaen, a ddaeth i'r amlwg yn ystod y broses gynllunio
Cynnydd TGCh	787	Yn adlewyrchu ffigyrau chwyddiant sy'n uwch na'r sylfaen a mwy o ddefnydd oherwydd Uplift a thwf fel arall dros y 3 blynedd ddiwethaf
Cydweithio'n Genedlaethol a Rhanbarthol	251	Costau newydd a chynnydd mewn costau o gydweithio
Rhwydwaith Gwasanaethau Brys	714	Wedi'u cynnwys yn rhan o CATC y llynedd ac wedi'u cyfuno yn y gyllideb
Cyfraniad cyfalaf i dalu am ostyngiad y grant cyfalaf	123	Grant cyfalaf wedi'i ddiddymu. Pe na bai'r cyfraniad refeniw wedi'i gynyddu, byddai wedi cwtdogi'r cyllid ar gyfer y rhaglen 5 mlynedd o 5 x £123,000 = £615,000
Ardoll Iechyd a Gofal Cymdeithasol	1,075	Cyflwynodd y Canghellor dreth ychwanegol ar gyflogwyr yn rhan o Ddatganiad yr Hydref a dyma'r gost i HGC
Cyfanswm y gost sefydlog	4,865	

- 6.5 Ar sail cyhoeddiadau hyd yma, roedd Heddlu Gogledd Cymru'n disgwyl i gyfanswm o 186 o swyddogion ychwanegol gael eu dyrannu iddo drwy Ymgyrch Uplift. Dyrannwyd 124 o'r rhain yn y ddwy broses gynllunio flaenorol ac roedd disgwyl 62 arall yn 2022-23. Roedd hi bob amser yn bosib y byddai'r ffigwr yn uwch, gan ddibynnu faint oedd yn cael eu dyrannu'n uniongyrchol i unedau cenedlaethol neu ranbarthol.
- 6.6 Roedd y cynllun recriwtio wedi'i baratoi gan ddefnyddio ffigwr uwch o 78 gan y byddai'n haws addasu i lai na mwy. Roedd y cyhoeddiad ym mis Rhagfyr 2021 yn dyrannu 78 i HGC, a 4 hefyd fel cyfraniad HGC at unedau ranbarthol. Bydd recriwtio'n her ond mae disgwyl y bydd targed Uplift wedi'i gyrraedd erbyn Ionawr 2023 ac mae

rownd recriwtio arall wedi'i chynllunio ar gyfer Mawrth 2023. Mae bwlch amser rhwng recriwtio swyddogion newydd a'r adeg maent ar gael i ddod yn lle swyddogion profiadol sy'n cael eu penodi i'r swyddi newydd. Mae'n cael ei leihau gymaint â bo modd, ond nid oes posib' cael gwared ag o'n llwyr. Mae pwysau hefyd ar yr unedau tiwtora gan fod mwy nag erioed o swyddogion yn cael eu tiwtora ac mae adnoddau ychwanegol yn cael eu cynnwys i ategu hyn. Pan fydd nifer y rhai ar brawf ym mlwyddyn 1 yn dychwelyd i'r lefel arferol (54 ar unrhyw adeg, yn hytrach na'r nifer presennol o tua 100), bydd modd ailddyrrannu'r 17 o swyddi dros dro a ddyrranwyd i ymateb yn rhan o broses gynllunio'r flwyddyn nesaf. Yn y cyfamser, bydd yr holl rai ychwanegol ar brawf a thiwtoriaid ar strydoedd Gogledd Cymru'n cefnogi'r Swyddogion Ymateb. Mae crynodeb o'r dyraniadau isod:

Maes Gwasanaeth	Dyraniad	Eglurhad
Gwasanaeth Plismona Lleol	57	28 Ymateb Rheng Flaen 11 Tiwtor 1 Ditectif Arolygydd Gorllewinol 17 Ymateb Dros Dro i gefnogi gwaith recriwtio a hyfforddi i'w hailddyrrannu ar ôl i ddigon o niferoedd gwblhau hyfforddiant y flwyddyn 1 ^{af}
Gwasanaethau Trosedd	16	10 Uned Diogelu Pobl Diamddiffyn 6 Unedau Ymchwilio Arbenigol
Cymorth Gweithredol	2	2 Gwnstabl Droniau
Gwasanaeth Corfforaethol	1	Cymorth Arolygu AHGTAEM
Safonau Proffesiynol	2	I hyrwyddo a rheoli safonau
Cyfraniad Rhanbarthol	4	Cyfraniad HGC at ymchwiliadau trawsffiniol rhanbarthol
Cyfanswm	82	

6.7 Mae cronfa wrth gefn Uplift wedi'i sefydlu dros y ddwy flynedd ddiwethaf wrth ddisgwyl am gadarnhad terfynol ynglŷn â chyllid. Disgwylir y bydd tua £3m o hon yn dal i fod ar gael ddiwedd y flwyddyn nesaf. Bydd hwn yn cael ei ddefnyddio i fynd y tu hwnt i darged Uplift i lenwi'r swyddi sydd wedi'u cynllunio'n gynt; bydd hefyd yn caniatáu ar gyfer gostyngiad annisgwyl yn y niferoedd sy'n cael eu recriwtio, neu rai ychwanegol yn gadael.

6.8 I gefnogi cyflwyno'r Swyddogion Uplift ychwanegol ac ateb y galw, mae 41 o swyddi newydd wedi'u cytuno. Cyfanswm y gost ynghlwm â staff ac fel arall yw £1.660m. Mae

hyn hefyd yn cynnwys £20,000 yn ychwanegol ar gyfer pecynnau profi am gyffuriau ar ochr y ffordd a £56,000 ar gyfer Swyddfa Comisiynydd yr Heddlu a Throsedd (yn bennaf tuag at y cyfraniadau cenedlaethol). Mae'r swyddi ychwanegol wedi'u crynhoi isod:

Maes Gwasanaeth	Dyraniad	Eglurhad
Gwasanaethau Trosedd	9	Uned Diogelu Pobl Diamddiffyn a chefnogi swyddi arbenigol
Cymorth Gweithredol	21	10 Desg Ddigidol 10 Gwasanaethau Cyfiawnder 1 Ymchwilydd Plismona'r Ffyrrd
Gwasanaeth Corfforaethol	9	4 Gwybodaeth Fusnes 4 Hyfforddi a Recriwtio 1 Swyddog Cefnogi
Safonau Proffesiynol	1	Swyddog Dysgu ac Atal
Cyllid ac Adnoddau	1	Cymorth Cyllid
Cyfanswm	41	

- 6.9 Aseswyd arbedion effeithlonrwydd yn rhan o'r broses. Ar ôl gwneud a chyflawni £2.9m o arbedion yn 2021-22, a £35.4m yn y 10 mlynedd flaenorol, disgwylid y byddai'n anodd gwneud rhagor o arbedion effeithlonrwydd ac y byddai angen barnu i asesu a fyddent yn dirywio'r gwasanaeth a ddarperir ac yn erbyn yr ail-fuddsoddiadau arfaethedig. Gofynnwyd i bob maes gyflwyno cynigion i greu cyfanswm o £1.7m i'w ail-fuddsoddi ac £1.7m arall wrth gefn ar gyfer unrhyw ostyngiad annisgwyl i gyllid. Derbyniwyd a chraffwyd ar gynigion a oedd yn creu'r cyfansymiau hyn. Roedd angen defnyddio'r arbedion wrth gefn eleni. Aseswyd yr arbedion ail-fuddsoddi ac aseswyd £0.755m fel arbedion effeithlonrwydd gwirioneddol a rhai ymarferol i'w cyflawni o fewn y flwyddyn. Mae'r rhain wedi'u manylu isod: Mae rhai o'r cynlluniau na ddatblygwyd ar gyfer 2022-23 yn rhai mwy hirdymor a byddant yn cael eu datblygu dros y flwyddyn nesaf.

Categori	Arbedion a Ganfuwyd
	£'000
Arbedion canolog o brosiectau	483
Swyddi staff (gwag a ddim i'w llenwi)	80
Meysydd gwasanaeth ag arbedion ar wahân i rai staff	192
Cyfanswm	755

6.10 Yn ystod y flwyddyn, cyhoeddodd Llywodraeth Cymru gyllid ychwanegol tuag at 20 Swyddog Cymorth Cymunedol sy'n cael eu recriwtio yn ystod 2021-22. Mae'r rhain wedi'u cynnwys yn y ffigyrau sylfaenol. Wrth drafod â'r Prif Gwnstabl, penderfynodd y Comisiynydd ariannu 10 Swyddog Cymorth Cymunedol arall o Dreth y Cyngor ychwanegol, fel y bydd cynnydd o 30, sy'n unioni rhywfaint o'r gostyngiad yn y cyfnod o gynni ariannol. Byddai hyn yn gynydd ychwanegol o £1.25 ar Dreth y Cyngor.

6.11 Mae'r cynllun sydd wedi'i grynhoi uchod yn gosod y sylfaen ar gyfer y dyfodol a chyflwyno'r swyddogion Uplift yn llawn a'r cymorth sydd ei angen i gefnogi 200 a mwy o swyddogion ychwanegol, yn ogystal â buddsoddiadau digidol a rhai heb fod ynghlwm â staff. Mae gosod cyllidebau darbodus a chyflawni arbedion yn y blynyddoedd diwethaf wedi arwain at osod cyllideb gytbwys am y 3 blynedd nesaf, gydag arbedion o £2.879m angen eu gwneud, sy'n 1.6% o gyllideb net 2022-23 yn y 2 flynedd ddiwethaf. Bydd arbedion effeithlonrwydd yn cael eu datblygu i'w hail-fuddsoddi dros y gylchred gynllunio nesaf. Mae'r siartiau isod yn dangos y buddsoddiad sydd i'w wneud sy'n cyd-fynd â blaenoriaethau'r Comisiynydd.

Supporting Victims & Communities

Tackling Serious Offenders

- 3 x Constables to manage sexual and violent offenders in PVPU.
- Civilian Investigators aligned to CID shift pattern to bolster local investigative resources.

Tackling Cyber Crime

- 3 x Officers into Economic Crime Unit to manage increasing fraud and online demand.
- 2 x Modern Apprentice roles to bolster Financial Abuse Safeguarding and cyber device examination.

Meeting the highest standards for victims and communities

- Deputy Quality Manager in Scientific support to ensure highest forensic standards are met.
- Crime Data Integrity Supervisor to ensure crimes are correctly recorded and resourced.

Fair and Effective Criminal Justice System

Achieving best Criminal Justice outcomes

- Case File Support & Evidence Assessor staff to support Director General Guidance to improve quality and timeliness for CJ processes.
- PSD Organisational Learning post to support a Prevention first approach to internal discipline and culture.

Partnership Safeguarding

- 2 x Sergeants in Central Referral Unit to ensure safeguarding referrals are assessed and shared with partners swiftly.
- 2 x Constables into Child Abuse Investigation Team due to escalating safeguarding demand.

7. Risgiau

- 7.1 Nid yw cyllid ar gyfer 2023-24 ymlaen wedi'i gyhoeddi ar lefel Heddluoedd eto ac efallai na fydd yn ddigon i ariannu'r Cynllun, yn dibynnu ar agweddau amrywiol eraill. Yr awgrym yw y bydd 1% i 1.5% o gynnydd yn y grant, sy'n debygol o fod yn ostyngiad mewn termau real. Os bydd y sefyllfa economaidd gyffredinol yn gwaethygu, efallai y bydd angen adolygu'r trefniadau ariannu arfaethedig.
- 7.2 Mae ansicrwydd effaith y DU yn gadael yr Undeb Ewropeaidd a'r canlyniadau economaidd yn creu rhagor o risg. Mae'r effeithiau uniongyrchol ar brisio ac unrhyw dollau posib' sy'n effeithio ar y gadwyn gyflenwi hefyd yn parhau i fod yn aneglur.
- 7.3 Un o'r risgiau mwyaf dros y blynyddoedd nesaf yw'r fformiwla ariannu oherwydd sensitifrwydd y fformiwla newydd a diffyg gwybodaeth amdani ar hyn o bryd. Roedd y ffigyrau a ddarparwyd gan y Swyddfa Gartref yn adolygiad 2015-16 yn dangos bod dyraniad Gogledd Cymru yn cynyddu o 1.03% i 1.06% o'r cyfanswm. Roedd hyn gyfwerth â £2 filiwn o gyllid ychwanegol; roedd amcangyfrifon diweddarach gan Ddyfnaint a Chernyw yn dangos bod dyraniad Gogledd Cymru yn lleihau £14.5m, sy'n dangos sensitifrwydd newidiadau o'r fath. Ar hyn o bryd, tua £22m yw'r cyllid gwaelodol, sy'n dangos faint y gallai'r grant newid o ganlyniad i newidiadau i'r fformiwla. Mae'r Swyddfa Gartref wedi sefydlu grwpiau i edrych ar opsiynau, ond nid oes unrhyw amserlenni cyflwyno penodol na ffigyrau wedi'u darparu hyd yma.
- 7.4 Mae'r gyllideb yn mynd i'r afael â risgiau cenedlaethol a lleol newydd a rhai'n dod i'r amlwg, y mae angen adnoddau ar eu cyfer, fel Llinellau Sirol, Camfanteisio'n Rhywiol ar Blant a Seiberdrosedd. Fodd bynnag, mae risgiau newydd yn datblygu'n o hyd ac mae'r cynnydd yn nifer a chymhlethdod troseddau'n risg.
- 7.5 Mae datblygiadau ledled y DU fel Ymgyrch Uplift, Fframwaith Cymwysterau Addysg Plismona a Rhwydwaith y Gwasanaethau Brys fel y sonnir uchod yn creu risgiau ariannol a gweithredol. Bwriad system gyfathrebu newydd yr Heddlu (Rhwydwaith y Gwasanaethau Brys) oedd creu arbedion, ond nid yw hyn wedi digwydd. Mae'r amcangyfrif o gost gweithredu'r Rhwydwaith yn sylweddol ac mae camau yn y cynllun i roi sylw i hyn, ond mae ansicrwydd o hyd am y costau terfynol. Mae cost ychwanegol darparu'r TG ddiweddaraf, p'un a yw'r rhain yn systemau gorfodol ledled y DU ai peidio, a newid y model darparu o brynu i danysgrifio, yn risg ychwanegol.
- 7.6 Nid yw arbedion a gynlluniwyd at 2022-23 wedi'u gwneud eto. Mae'r cynlluniau'n aeddfed a disgwylir i'r arbedion gael eu gwneud. Mae cynlluniau y tu hwnt i 2023-24 yn cael eu datblygu. Bydd arbedion effeithlonrwydd yn mynd yn anoddach i'w gwneud gyda gofynion Ymgyrch Uplift, sy'n golygu bod rhaid cynnal niferoedd swyddogion.
- 7.7 Mae'r cyllidebau a amcangyfrifir sydd wedi'u nodi yn seiliedig ar gytuno ar y rhagdybiaethau cynllunio ar gyfer cynnydd yn Nhreth y Cyngor. Pe bai'n cael ei ostwng, byddai pob gostyngiad o 1% yn doriad ychwanegol o £0.939m i gyllidebau.
- 7.8 Mae'r Swyddfa Gartref wedi brigdorri'r symiau mae'n eu dyrannu i ardaloedd yr Heddlu yn y blynyddoedd diweddar i ariannu unedau a mentrau i'r DU gyfan. Cafodd

70% yn fwy ei frigidorri dros gyfnod 2017-18 i 2022-23 – cyfanswm o £1,374m. Gallai unrhyw fentrau newydd arwain at frigidorri rhagor.

- 7.9 Gallai grantiau gael eu cwtogi yn y dyfodol pe bai'r sefyllfa economaidd yn gwaethygu. Mae pob toriad ychwanegol o 1% i'r Cyllid Grant Cyffredinol yn ostyngiad o £0.884m.
- 7.10 Gan fod 80% o'r gyllideb net yn cael ei wario ar gyflogau, gall unrhyw gynnydd bach i gyflogau, cyfraniadau pensiwn neu gyfraniadau Yswiriant Gwladol, Ardoll Prentisiaethau, neu unrhyw wariant arall sy'n gysylltiedig â thâl, gael effaith anghymesur ar y gyllideb. Mae pob 1% o gynnydd i gyflogau'n golygu cynnydd o £1.414m o gostau mewn blwyddyn gyfan. Os nad yw grantiau'n cynyddu'n unol â chostau chwyddiant, mae cost chwyddiant cyflogau naill ai'n disgyn ar Dreth y Cyngor neu mae'n rhaid ei hariannu â thoriadau. Mae risg sylweddol na fydd chwyddiant yn cael ei gydnabod fel rhan o setliad y Llywodraeth. Cafodd hyn ei liniaru yn 2021-22 wrth gyhoeddi y byddai cyflogau'n cael eu rhewi, ond mae hyn wedi arwain at bwysau am gynnydd uwch dros y blynyddoedd dilynol.
- 7.11 Bu cynnydd yng nghostau cyfraniadau pensiwn fel cyflogwr yn 2019-20, a gafodd effaith sylweddol ar gyllidebau. Mae nifer o achosion o wahaniaethu wedi'u hagor yn erbyn Pensiynau'r Heddlu a chynlluniau eraill, a'r un pennaf yw Achos McCloud, a fydd yn arwain at daliadau pensiwn ychwanegol yn cael eu hariannu'n ganolog i'r rhai sydd eisoes wedi ymddeol, yn ogystal â rhwymedigaeth gynyddol yn y dyfodol ar y cynlluniau pensiwn, a allai arwain at gynnydd mewn cyfraniadau fel cyflogwr. Byddai cynnydd o 1% yng nghynllun Swyddogion yr Heddlu'n gynnydd o £0.688m a byddai cynnydd o 1% yng nghynllun y Staff yn gynnydd o £0.408m. Y cynnydd yng Nghynllun Swyddogion yr Heddlu yn 2019-20 oedd 7%. Mae'r amcangyfrif o effaith Achos McCloud ar gyfraddau cyfraniadau'n amrywio hyd at 10% yn ychwanegol o 2023-24. Mae trafodaethau'n cael eu cynnal i bennu a fydd y gost yn cael ei hariannu'n ganolog.
- 7.12 Mae'r CATC yn adlewyrchu cost hanesyddol Gwasanaethau Awyr Cenedlaethol yr Heddlu. Fodd bynnag, mae'r model gweithredu wedi bod yn destun adolygiad ers peth amser, ac mae'r sefyllfa derfynol yn parhau i fod yn aneglur ar adeg cyhoeddi'r CATC hwn. Mae disgwyl i ddarlun ariannol 2022-23 a thu hwnt ddod yn fwy eglur dros y misoedd nesaf, ond am y rheswm hwnnw, mae'n werth tynnu sylw ato fel risg o gostau cynyddol yn y CATC hwn.
- 7.13 Mae chwyddiant wedi bod yn isel yn y blynyddoedd diweddar ac mae rhagdybiaethau'r gyllideb yn adlewyrchu hynny, ond mae wedi newid dros y misoedd diwethaf, yn enwedig ar danwydd ac ynni lle gall prisiau fod yn gyfnewidiol iawn.
- 7.14 Mae'n mynd yn anodd llenwi rhai swyddi arbenigol. Gallai hyn arwain at orfod talu costau cyflogau uwch, yn ogystal â chostau uwch heb fod yn gysylltiedig â staff mewn meysydd fel Technoleg Gwybodaeth ac Ystadau wrth i'n cyflenwyr wynebu'r un problemau galw a chyflenwad.
- 7.15 Mae'r tabl isod yn amlygu sensitifrwydd y prif ragdybiaethau:

Sensitifrwydd y prif newidynnau	£m
Newid o 1% yn Nhreth y Cyngor	0.939
Newid o 1% yn y grant	0.884
Newid o 1% yn y cyflogau	1.492
Newid o 1% i Gyfraniadau Pensiwn fel Cyflogwr	1.096
Newid o 1% mewn chwyddiant cyffredinol	0.542

8. Cyfalaf

8.1 Mae angen buddsoddi'n barhaus yn asedau ac isadeiledd y Comisiynydd er mwyn sicrhau amgylchedd gwaith effeithlon a modern. Datblygwyd strategaethau ar gyfer Ystadau, TG a'r Fflyd yn 2019-20, a chytunwyd ar Raglen Gyfalaf newydd yn 2020-21. Mae gweithredu Ymgyrch Uplift; adolygu'r gofynion fel rhan o'r cylch cynllunio; a chynllun adfer COVID, wedi arwain at newidiadau i'r Rhaglen a gynlluniwyd. Mae COVID wedi arwain at rywfaint o ad-drefnu'r Rhaglen o ganlyniad i oedi. Mae prosiectau mawr fel Rhwydwaith y Gwasanaethau Brys ac uwchraddio'r System Gorchymyn a Rheoli hefyd wedi bod yn destun adolygiad. Mae Rhaglen Gyfalaf ddrafft 2021-22 i 2026-27 yn ddiweddiariad ar Raglen y llynedd sy'n adlewyrchu'r newidiadau mewn amser a/neu gostau.

8.2 **Ystadau** – Mae Gorsaf Heddlu Pwllheli wedi'i hadnewyddu a bydd gwaith uwchraddio'r Ganolfan Arfau Tanio'n cael ei gwblhau yn 2021-22. Mae costau adeiladu yn gyffredinol wedi cynyddu ers paratoi'r amcangyfrifon gwreiddiol ac mae'r sefyllfa wedi gwaethygu yn 2021-22, sy'n golygu bod angen adolygu prosiectau heddiw a'r dyfodol o ran cost. Bydd y rhain i gyd yn destunau Achosion Busnes terfynol, proses dendro, ac ati, cyn eu gweithredu. Mae'r newidiadau i'r Rhaglen wedi'u crynhoi isod:

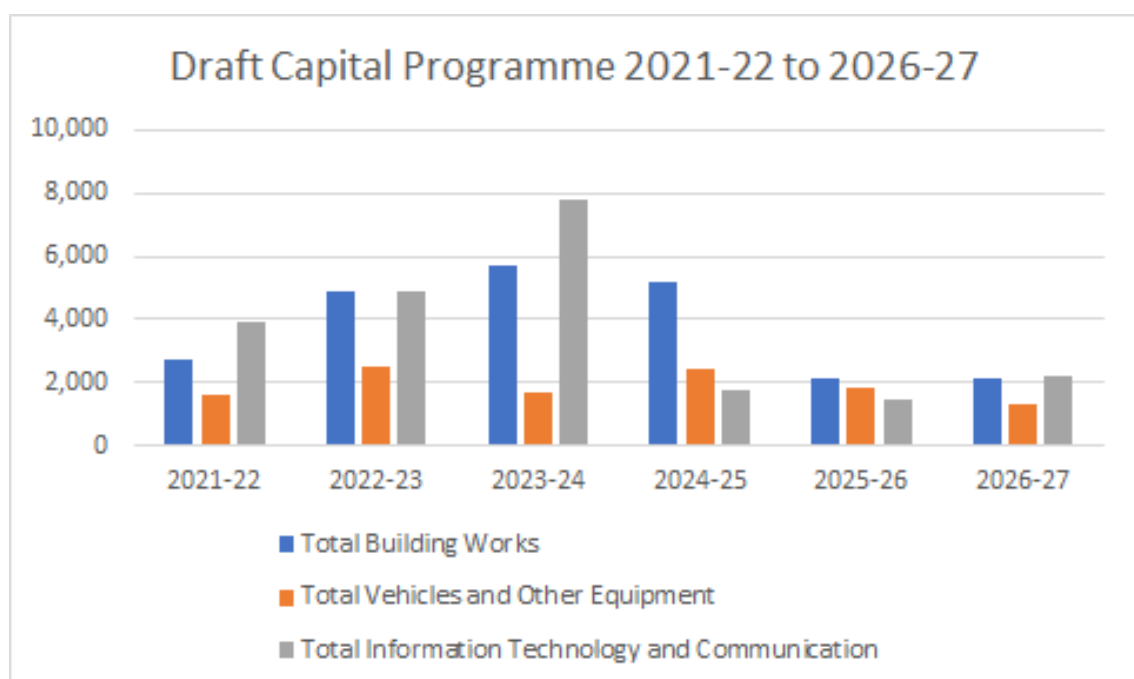
- Cynyddodd costau'r Ganolfan Comisiynu Cerbydau £0.236m, wedi'u hariannu drwy dderbyniadau cyfalaf
- Adolygiad Ystadau: prosiectau yng Nghaergybi a Dolgellau wedi cynyddu 10% +£0.534m
- Mae prosiectau Sir y Fflint bellach yn cael eu dangos fel dwy linell ac mae cynnydd o £1.1m
- £2m wedi'i gynnwys ar gyfer gwaith ychwanegol yn 2025-26
- £2m wedi'i amcangyfrif i adnewyddu'r Ganolfan Arfau Tanio yn ddibynnol ar waith cwmpasu ac Achos Busnes

8.3 **Y Fflyd** – Cynhaliwyd adolygiad manwl o ofynion y Fflyd gan ddefnyddio data gwybodaeth reoli telemateg, a arweiniodd at ostyngiad o £0.341m i'r gost flynyddol yn CATC y llynedd (gostyngiad yn nifer y cerbydau). Ers hynny, mae llawer o faterion wedi codi sy'n effeithio ar gost a chyflenwi cerbydau. Yn gyffredinol, mae'r rhesymau am broblemau cyflenwad, gan gynnwys prinder microsglodion, COVID a Brexit. Cynhaliwyd proses dendro genedlaethol gan Blue Light Commercial ac nid oedd y

ffigyrâu terfynol ar gael tan Awst/Medi 2021. Arweiniodd hyn at gynnydd o £4,000 i £6,000 yng nghost pob cerbyd. Mae Adran y Fflyd wedi ailbroffilio ac ailgyfrif costau'r rhaglen adnewyddu, sydd wedi arwain at gynnydd o £0.953m dros 5 mlynedd (sy'n gostwng yr arbediad blaenorol dros yr un cyfnod o £1.7m i £0.77m).

8.4 **TG a Chyfathrebu** – Mae buddsoddiad sylweddol yn cael ei wneud mewn TG. Mae'n cael ei gyfarwyddo gan Fwrdd y Rhaglen Trawsnewid Digidol. Bydd rhoi dyfeisiau personol sydd â mynediad i'r rhyngwyd i swyddogion gweithredol a staff yn galluogi gweithio'n hyblyg. Datblygwyd y prosiect ynghynt o ganlyniad i COVID a bydd pob dyfais yn gallu defnyddio'r Rhaglen Alluogi Genedlaethol (o ran y feddalwedd ddiweddaraf sydd ar gael) erbyn diwedd 2021-22. Mae uwchraddiad sylweddol i'r system Gorchymyn a Rheoli ar y gweill. Mae Rhwydwaith y Gwasanaethau Brys wedi'i gynnwys ond mae wedi'i ohirio am eleni. Mae hyn yn cynorthwyo o ran cyllid gan y bydd blwyddyn arall o gyfraniadau yn y gronfa. Bydd ffonau symudol yn cael eu hadnewyddu ym mis Mawrth/Ebrill 2022 a bydd yr ap ffôn symudol yn cael ei chyflwyno yn gynnar yn 2022-23. Mae adnewyddu cyfarpar TG wedi'i gynnwys ar gyfer y blynyddoedd i ddod, gan gynnwys blwyddyn ychwanegol 2026-27.

8.5 Y brif broblem sydd wedi bod â'r Rhaglen yw ei chyflawni mewn camau. Edrychwyd ar hyn sawl gwaith yn ystod 2021-22. Yn anffodus, oherwydd ansicrwydd am sawl mater y tu hwnt i reolaeth y rheolwyr prosiect, mae nifer o brosiectau wedi'u gohirio er yr awydd i'w datblygu ynghynt. Mae'r sefyllfa Gwariant Cyfalaf yn parhau i fod yn heriol, gyda mwy o amrywioldeb mewn costau (sy'n arwain at oedi oherwydd prosesau llywodraethu a chraffu priodol ar gyfer cynnydd) yn ogystal ag adnoddau mewnol ac allanol i gyflawni'r prosiectau. Mae'r Rhaglen yn parhau i fod â gogwydd tuag at y blynyddoedd cynnar fel y gwelir isod a bydd y camau a'r gwaith cyflawni'n cael ei fonitro'n rheolaidd ar lefel prosiectau a'r rhaglen.

8.6 Mae aildrefnu'r camau wedi cynorthwyo â chyllid. Gan fod gohiriad ar fenthycyca, mae modd defnyddio'r gyllideb a neilltuwyd i ad-dalu benthyciadau (Darpariaeth Refeniw) i dalu am gyfalaf yn uniongyrchol, sydd felly am leihau unrhyw fenthyciadau yn y dyfodol neu greu lle ar gyfer costau uwch. Mae'r Rhaglen yn fforddiadwy ar sail amcangyfrifon presennol a'r cyllid sydd ar gael. Mae'r ffigyrau cyfalaf i'w gweld yn Atodiad C; bydd y cynllun manwl terfynol yn cael ei gymeradwyo'n ffurfiol gan y Comisiynydd yn rhan o'r Strategaeth Gyfalaf erbyn diwedd Mawrth 2022. Mae hyn yn statudol ofynnol ac mae'n cynnwys Strategaethau Rheoli'r Trysorlys a'r Cod Darbodus. Mae crynodeb o'r Rhaglen a'r cyllid i'w weld isod.

8.7 Rhaglen Gyfalaf Ddrafft 2021-22 i 2026-27

Disgrifiad	Amcangyfrif Diwygiedig 2021-22	Amcan. 2022-23	Amcan. 2023-24	Amcan. 2024-25	Amcan. 2025-26	Amcan. 2026-27
	£000	£000	£000	£000	£000	£000
Cyfanswm Gwaith Adeiladu	2,700	4,872	5,684	5,168	2,100	2,100
Cyfanswm Cerbydau ac Offer Eraill	1,635	2,480	1,667	2,441	1,797	1,341
Cyfanswm Technoleg Gwybodaeth a Chyfathrebu	3,900	4,858	7,823	1,794	1,444	2,185
Cyfanswm Gwariant Cyfalaf	8,235	12,210	15,174	9,403	5,341	5,626

Disgrifiad	Amcangyfrif Diwygiedig 2021-22	Amcan. 2022-23	Amcan. 2023-24	Amcan. 2024-25	Amcan. 2025-26	Amcan. 2026-27
	£000	£000	£000	£000	£000	£000
Grant y Swyddfa Gartref	171	0	0	0	0	0
Cyfraniad Refeniw	2,208	2,177	3,353	2,411	2,097	2,731
Cronfeydd wrth Gefn wedi'u Clustnodi	2,959	2,352	1,384	0	0	0
Derbyniadau Cyfalaf	271	336	370	750	100	100
Benthycyca ar gyfer Ystadau	2,071	4,503	5,584	4,418	2,000	2,000
Benthycyca ar gyfer y rhaglen adnewyddu	555	2,842	4,483	1,824	1,144	795
Cyfanswm Cyllid	8,235	12,210	15,174	9,403	5,341	5,626
Adnoddau Allanol	171	0	0	0	0	0
Ein hadnoddau ein hunain	5,438	4,864	5,107	3,161	2,197	2,831
Dyled	2,626	7,345	10,067	6,242	3,144	2,795
CYFANSWM	8,235	12,210	15,174	9,403	5,341	5,626

9. Cronfeydd wrth Gefn

- 9.1 Mae'n ddyletswydd ar y Comisiynydd i sicrhau bod ganddo gronfeydd wrth gefn digonol i reoli risgiau. Yn ogystal â'r risgiau i gyllid a ffurfio rhagdybiaethau uchod, mae'n rhaid i'r Comisiynydd baratoi ar gyfer risg gwariant (gwario mwy na'r gyllideb), yn ogystal â digwyddiadau nad oes modd eu rhagweld, fel digwyddiadau mawr costus, trychinebau naturiol neu ddigwyddiadau eraill annisgwyl. Mae elfen o'r risg hon yn cael ei rheoli yn y cyllidebau yn ystod y flwyddyn drwy'r cyllidebau arian at raid. Fodd bynnag, mae'r cyllidebau arian at raid wedi'u lleihau ac mae cyfran uwch o'r risg honno wedi'i throsglwyddo i'r cronfeydd wrth gefn.
- 9.2 Adolygir y cronfeydd wrth gefn yn rhan o broses y gyllideb ac eto wrth lunio Datganiad Cyfrifon ar ddiwedd y flwyddyn ariannol, pan fydd y sefyllfa derfynol yn hysbys.
- 9.3 Y bwriad yw lleihau'r cronfeydd wrth gefn o £32.931m i £20.899m dros y 10 mlynedd nesaf. Mae disgrifiad o bob cronfa wrth gefn wedi'i roi ym mharagraff 9.6.
- 9.4 Mae'n cael ei ystyried yn ddoeth cynnal Cronfa wrth Gefn Gyffredinol o rhwng 3% a 5% o wariant refeniw net. Gan fod cronfeydd wrth gefn wedi'u clustnodi i liniaru risg, mae'r Gronfa wrth Gefn Gyffredinol wedi'i chynnal fymryn uwchben 3%. Fodd bynnag, wrth i wariant refeniw net gynyddu, mae angen cynyddu'r Gronfa wrth Gefn Gyffredinol i gynnal balans o 3%. Mae hyn wedi'i gynnwys yng nghynlluniau'r dyfodol ac wedi'i adlewyrchu yn y crynodeb isod.

<u>Sefyllfa Cronfeydd wrth Gefn</u>										
<i>Cronfeydd wrth gefn y gellir eu defnyddio</i>	Balans 31.3.21 Balans £m	Balans 31.3.22 Balans £m	Balans 31.3.23 Balans £m	Balans 31.3.24 Balans £m	Balans 31.3.25 Balans £m	Balans 31.3.26 Balans £m	Balans 31.3.27 Balans £m	Balans 31.3.28 Balans £m	Balans 31.3.29 Balans £m	Balans 31.3.30 Balans £m
Balans y Gronfa Gyffredinol	5.417	5.531	5.645	5.759	5.873	5.987	6.105	6.225	6.347	6.469
Cronfa Gyffredinol wrth Gefn wedi'i Chlustnodi	25.461	24.488	18.376	15.641	14.238	13.190	12.667	12.163	11.620	11.620
Cronfa wrth Gefn Derbyniadau Cyfalaf	2.084	3.423	3.607	3.737	3.362	3.262	3.162	3.062	2.962	2.862
Cyfanswm y Cronfeydd wrth Gefn y gellir eu defnyddio	32.961	33.442	27.628	25.137	23.473	22.439	21.934	21.450	20.929	20.951

- 9.5 Bydd defnyddio'r cronfeydd wrth gefn yn dibynnu ar y penderfyniadau terfynol ar wariant cyfalaf a sefyllfa refeniw derfynol 2021-22, felly mae'r tabl isod yn dangos yr amcangyfrif presennol o'r ffordd orau o ddefnyddio'r cronfeydd wrth gefn wedi'u clustnodi, i gefnogi gwasanaethau a lleihau'r pwysau ar y gyllideb refeniw. Os nad yw'r defnydd o'r Gronfa wrth Gefn yn hysbys (fel Cronfa wrth Gefn Digwyddiadau Mawr) ni ddangosir unrhyw newid. Mae manylion y sefyllfa a ragwelir mewn perthynas â Chronfeydd wrth Gefn ar ddiwedd bob blwyddyn wedi'u nodi yn y tabl, ac mae disgrifiad o bob cronfa wrth gefn a'i phwrpas yn y tabl isod.

Cronfeydd wrth Gefn Cyffredinol wedi'u Clustnodi

Disgrifiad	31.3.21	31.3.22	31.3.23 Balans	31.3.24 Balans	31.3.25 Balans	31.3.26 Balans	31.3.27 Balans	31.3.28 Balans	31.3.29 Balans	31.3.30 Balans
	£m	£m	£m	£m	£m					
Buddsoddi Cyfalaf	3.001	1.726	1.701	0.351	0.351	0.351	0.351	0.351	0.351	0.351
Digwyddiadau Mawr	2.435	2.435	2.435	2.435	2.435	2.435	2.435	2.435	2.435	2.435
Cronfa wrth Gefn Pensiwn Salwch	0.975	0.975	0.975	0.975	0.975	0.975	0.975	0.975	0.975	0.975
Cronfa wrth Gefn Yswiriant	1.173	1.173	1.173	1.173	1.173	1.173	1.173	1.173	1.173	1.173
Cronfa wrth Gefn Hyfforddiant	0.600	0.500	0.250	0.250	0.250	0.250	0.250	0.250	0.250	0.250
Cronfa wrth Gefn PFI	3.106	2.918	2.678	2.385	2.040	1.642	1.192	0.688	0.145	0.145
Cronfa wrth Gefn Uplift	1.577	4.403	2.703	2.003	1.303	0.953	0.953	0.953	0.953	0.953
Cronfa wrth Gefn Tanwydd	0.200	0.200	0.200	0.200	0.200	0.200	0.200	0.200	0.200	0.200
Diogelwch a Chynnal a Chadw Ystadau	1.892	1.273	0.973	0.673	0.373	0.073	0.000	0.000	0.000	0.000
Rheoli Newid	6.778	5.161	1.824	1.732	1.674	1.674	1.674	1.674	1.674	1.674
Cronfa wrth Gefn Rhwydwaith y Gwasanaethau Brys	0.158	0.158	0.158	0.158	0.158	0.158	0.158	0.158	0.158	0.158
Cronfa wrth Gefn COVID	0.597	0.597	0.337	0.337	0.337	0.337	0.337	0.337	0.337	0.337
Cronfa wrth Gefn Fframwaith Cymwysterau Addysg Plismona	0.325	0.325	0.325	0.325	0.325	0.325	0.325	0.325	0.325	0.325
Cronfa wrth Gefn FCIN	1.080	1.080	1.080	1.080	1.080	1.080	1.080	1.080	1.080	1.080
Cronfa wrth Gefn Partneriaethau	0.733	0.733	0.733	0.733	0.733	0.733	0.733	0.733	0.733	0.733
Cronfa Diogelwch Cymunedol y Comisiynydd	0.547	0.547	0.547	0.547	0.547	0.547	0.547	0.547	0.547	0.547
Cronfa Gyfreithiol Swyddfa'r Comisiynydd	0.106	0.106	0.106	0.106	0.106	0.106	0.106	0.106	0.106	0.106
Cyllideb Gyfranogol Swyddfa'r Comisiynydd	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
Cronfa wrth Gefn Swyddfa'r Comisiynydd	0.178	0.178	0.178	0.178	0.178	0.178	0.178	0.178	0.178	0.178
Cyfanswm	25.461	24.488	18.376	15.641	14.238	13.190	12.667	12.163	11.620	11.620

9.6 Crynodeb o Gronfeydd wrth Gefn wedi'u Clustnodi

Cronfa Buddsoddi Cyfalaf (Cyfalaf) – I'w defnyddio i fuddsoddi yn asedau ac isadeiledd yr Heddlu i wella gwasanaethau a lleihau gwariant refeniw. Bydd cyllid ychwanegol o £2.1m yn cael ei gyfrannu at y gronfa hon i ariannu Rhwydwaith y Gwasanaethau Brys, a fydd wedyn yn cael ei ddefnyddio erbyn 23-24.

Cronfa Digwyddiadau Mawr (Risg) – I'w defnyddio pan fo digwyddiad mawr yn gofyn am adnoddau'n ychwanegol i'r rheiny yn y gyllideb flynyddol. Mae'r gronfa hon wedi galluogi lleihau Cyllideb at Raid Digwyddiadau Mawr.

Cronfa wrth Gefn Pensiwn Salwch (Risg) – Mae'n rhaid i'r Heddlu dalu swm untro sydd gyfwerth â dwywaith cyflog blynyddol swyddog ar bob Ymddeoliad ar Sail Salwch. Mae cadw'r

gronfa hon yn mynd i'r afael ag amrywioldeb o'r naill flwyddyn i'r llall o ran yr achosion nifer isel, cost uchel hyn.

Yswiriant (Risg) – Mae hyn yn ymwneud â 'Scheme of Arrangement' Municipal Mutual Insurance Limited a all arwain at daliad terfynol o oddeutu £0.432m; mae'r balans wedi'i glustnodi ar gyfer hawliadau sy'n dod i'r amlwg a hawliadau anhysbys yn y dyfodol, sydd wedi'u nodi gan y brocer yswiriant.

Cronfa wrth Gefn Hyfforddiant – Sefydlwyd y gronfa newydd hon ddiwedd 2019-20 i reoli cyfnodau brig a thawel o fewn y gyllideb Hyfforddi. Mae'r pandemig COVID wedi arwain at ohirio hyfforddiant allanol. Mae'r tanwariant hwn wedi cael ei ychwanegu at y gronfa wrth gefn a'i ddefnyddio i ddal i fyny â'r gofynion hyfforddi.

Cronfa wrth Gefn PFI (Refeniw wedi'i Glustnodi) – Mae angen y gronfa hon gan fod y cyllid ar gyfer PFI gan y Llywodraeth yn lleihau pob blwyddyn. Bydd y gronfa yn lleihau yn ystod cyfnod y contract PFI.

Cronfa wrth Gefn Uplift – Mae hon yn gronfa newydd o 2020-21. Mae'r Llywodraeth wedi darparu cyllid yn ystod y flwyddyn ar gyfer Ymgyrch Uplift, sydd hefyd wedi'i fwriadu i ariannu costau gweithredu ac isadeiledd dros y 2 i 3 blynedd nesaf. Bwriedir i £0.675m i £1m gael ei ddefnyddio i ariannu uwchraddio arfwisgoedd. Gall y balans wedyn gael ei ddefnyddio i ariannu swyddogion ychwanegol yn lle tiwtoriaid cwnstabiliaid ychwanegol a darparu ar gyfer Fframwaith Cymwysterau Addysg Plismona o 2023-24. Bydd y rhain yn lleihau'n yn raddol wrth i'r Swyddogion Uplift barhau drwy eu 2^{il} a'u 3^{edd} flwyddyn brawf.

Cronfa wrth Gefn Tanwydd – Mae hon yn gronfa newydd o 2020-21. Mae costau tanwydd wedi gostwng yn ystod 2020-21. Mae'r gostyngiad hwn wedi'i adlewyrchu yn y cynlluniau o 2021-22 ymlaen, ond oherwydd amrywioldeb cost tanwydd, mae swm o £0.2m wedi'i neilltuo i reoli'r risg y bydd prisiau'n cynyddu'n sydyn.

Diogelwch a Chynnal a Chadw Ystadau (Refeniw wedi'i Glustnodi) – I ariannu gwaith cynnal a chadw a diogelwch sydd wedi hel yn yr Arolwg Cyflwr a gynhaliwyd yn 2018 a diogelwch ychwanegol sydd heb ei gynnwys yn y cyllidebau refeniw na chyfalaf.

Rheoli Newid (Refeniw wedi'i Glustnodi) – Buddsoddiad sydd ei angen i hwyluso newid a lleihau costau yn y tymor hir.

Cronfa wrth Gefn COVID – Wedi'i sefydlu ar ddiwedd 2020-21 fel cronfa ychwanegol at raid, yn benodol ar gyfer costau ychwanegol uniongyrchol COVID. Dim ond ymrwymadau hysbys sy'n cael eu dangos fel rhai sy'n ei defnyddio.

Cronfa wrth Gefn Fframwaith Cymwysterau Addysg Plismona – I dalu am gynnydd sydyn yng nghostau hyfforddiant y Fframwaith yn y dyfodol oherwydd amrywioldeb wrth recriwtio.

Cronfa wrth Gefn FCIN – Mae'r Heddlu'n arweinydd cenedlaethol ar gyfer y Rhwydwaith Fforensig Ymchwilio i Wrthdrawiadau (FCIN). Y swm yw'r balans o gyllid a dderbyniwyd

ddiwedd 2020-21. Mae cyllidebau wrthi'n cael eu hailosod. Ar ôl gwneud hyn, bydd modd cynnwys ymrwymadau ar gyfer y dyfodol.

Cronfa wrth Gefn Partneriaethau (Refeniw wedi'i Glustnodi) – Balansau a gedwir ar gyfer partneriaethau penodol a fydd naill ai'n cael eu defnyddio neu eu cadw rhag ofn i gyllid gael ei dynnu'n ôl a bod hynny'n arwain at gostau ychwanegol.

Cronfa Diogelwch Cymunedol (Refeniw wedi'i Glustnodi) – I ddarparu adnoddau ychwanegol i'r Gronfa Diogelwch Cymunedol.

Cronfeydd wrth Gefn Swyddfa'r Comisiynydd (Refeniw wedi'i Glustnodi) – Cronfa wrth gefn y swyddfa, cronfa gyfreithiol a chyllideb gyfranogol.

9.7 Mae Cronfeydd wrth Gefn Derbyniadau Cyfalaf yn dal yr elw sy'n dod o werthu asedau. Gellir ond defnyddio'r rhain i ariannu gwariant cyfalaf. Mae rhagamcaniadau'n cael eu gwneud ar sail faint o dderbynebau a ddisgwylir, ond nid yw'r rhain wedi'u hymrwymo hyd nes y derbynnir y cyllid. Mae disgwyl derbyniadau ychwanegol yn 2021-22. Bydd y balans ar gael ar gyfer prosiectau'r dyfodol ond gan fod llawer o amrywioldeb mewn costau cyfalaf ar hyn o bryd, yn y tymor byr, gall y gronfa hon liniaru'r risg o gostau uwch mewn prosiectau cyfredol sydd wedi'u cynllunio.

9.8 Cyhoeddodd y Swyddfa Gartref ganllawiau newydd ar dryloywder cronfeydd yn ystod 2018-20. Mae'r tablau isod yn dangos y cronfeydd fel maent wedi'u categorio gan y canllawiau.

Penawdau'r Swyddfa Gartref

	31.3.21	31.3.22	31.3.23	31.3.24	31.3.25	31.3.26	31.3.27	31.3.28	31.3.29	31.3.30
Cronfeydd ar Ddiwedd y Flwyddyn	30.878	30.019	24.021	21.400	20.111	19.177	18.772	18.388	17.967	18.089
Cronfeydd wrth Gefn Cyffredinol	5.417	5.531	5.645	5.759	5.873	5.987	6.105	6.225	6.347	6.469
Cronfeydd Refeniw wrth Gefn wedi'u Clustnodi										
a gedwir i ddiogelu yn erbyn risgiau cyllidebol	6.747	6.647	6.137	6.137	6.137	6.137	6.137	6.137	6.137	6.137
a gedwir i gefnogi'r gyllideb tymor canolig	2.124	4.950	3.250	2.550	1.850	1.500	1.500	1.500	1.500	1.500
a gedwir i hwyluso rhaglenni newid	8.670	6.434	2.797	2.405	2.047	1.747	1.674	1.674	1.674	1.674
a gedwir hyd nes bydd diffyg yn y dyfodol ar gontractau PFI sydd wedi'u hymrwymo i raglenni cyfalaf mewn blynyddoedd i ddod	3.106	2.918	2.678	2.385	2.040	1.642	1.192	0.688	0.145	0.145
sy'n Gronfeydd wrth Gefn eraill wedi'u Clustnodi										
sy'n Gronfeydd a gedwir ar ran sefydliadau eraill	1.813	1.813	1.813	1.813	1.813	1.813	1.813	1.813	1.813	1.813
Cyfanswm y Cronfeydd Refeniw wrth Gefn	30.878	30.019	24.021	21.400	20.111	19.177	18.772	18.388	17.967	18.089
Grantiau a Chronfeydd wrth Gefn Cyfalaf										
sy'n gronfa derbyniadau cyfalaf wrth gefn	2.084	3.423	3.607	3.737	3.362	3.262	3.162	3.062	2.962	2.862
CYFANSWM y Cronfeydd wrth Gefn	32.961	33.442	27.628	25.137	23.473	22.439	21.934	21.450	20.929	20.951

10 Crynodeb

- 10.1 Mae'r Cynllun Ariannol Tymor Canolig yn nodi cynlluniau'r Comisiynydd a'r Prif Gwnstabl ar gyfer y cyllidebau refeniw a chyfalaf dros y 5 mlynedd nesaf, a'r defnydd o'r cronfeydd wrth gefn dros y 10 mlynedd nesaf.
- 10.2 Mae Ymgyrch Uplift wedi rhoi cyfleoedd ar gyfer twf, ond hefyd pwysau costau a chyfyngiadau ar gyflawni arbedion effeithlonrwydd. Mae cynnydd costau o chwyddiant a gofynion newydd wedi arwain at orfod gwneud penderfyniadau anodd yn ystod y cylch cynllunio hwn. Mae'r costau ychwanegol hyn yn dilyn cyfnod o ddeng mlynedd lle mae £38.3m o arbedion wedi'u gwneud o gyllidebau. Mae'r galw sy'n dod i'r amlwg ar adnoddau gweithredol hefyd yn ychwanegu at y pwysau ariannol. Fodd bynnag, drwy gynllunio costau yn y dyfodol a defnyddio cyllid ychwanegol yn ddarbodus, mae cyllideb gytbwys wedi'i gosod ar gyfer y 3 blynedd nesaf ar sail y rhagdybiaethau presennol.
- 10.3 Mae'r Comisiynydd wedi ystyried yr holl opsiynau gyda'r adnoddau sydd ar gael. Cyflawnwyd gwaith helaeth gan y Broses Cynllunio Sefydliadol er mwyn dod o hyd i arbedion a symud adnoddau o fewn y sefydliad. Fe wnaeth y broses gynllunio hefyd alluogi dyrannu 82 o swyddogion Ymgyrch Uplift, ar sail blaenoriaethau. Mae cynnydd o £11.25 neu 3.68% i dreth y cyngor wedi'i gynnig. Mae hyn yn darparu ar gyfer costau cynnydd sefydlog a 10 Swyddog Cymorth Cymunedol ychwanegol. Mae adnoddau ychwanegol ar gael yn dilyn y cyhoeddiad am swyddogion ychwanegol; ond mae angen y cynnydd i dalu am gostau cyfredol swyddogion, y costau sefydlu a hyfforddi ac yna cynnydd i gostau yn y dyfodol hefyd, wrth i'w cyflogau gynyddu yn ôl y cynyddrannau blynyddol.

Y Strategaeth Ariannol

Amcanion Strategol Ariannol:

- Blaenoriaethu adnoddau i alinio cynlluniau gwario gyda gweledigaeth Comisiynydd yr Heddlu a Throsedd ac amcanion strategol y Prif Gwnstabl fel y nodir yn y Cynllun Heddlu a Throsedd a Chynllun Cyflawni'r Heddlu
- Cynnal sefyllfa gyllidebol gytbwys a gosod cynllun ariannol tymor canolig sy'n cefnogi'r gwasanaeth drwy'r cyfnod
- Darparu gwerth am arian i drethdalwyr lleol
- Arfer uniondeb, bod yn ddarbodus a sicrhau rheolaeth ariannol gref
- Darparu fframwaith cadarn i gynorthwyo â'r broses gwneud penderfyniadau
- Rheoli risg, gan gynnwys cynnal cronfeydd wrth gefn ar lefel addas a pheidio mynd y tu hwnt i lefel gynaliadwy o ddyled
- Adolygu cyllidebau'n barhaus i sicrhau bod adnoddau'n cael eu targedu at amcanion allweddol

Er mwyn cyflawni'r amcanion strategol, caiff gwaith cynllunio ei wneud yn y meysydd canlynol:

Cynllunio Corfforaethol a Chynllunio Busnes

- Integreiddio cynllunio gweithredol a chynllunio ariannol i sicrhau bod adnoddau'n cael eu cyfeirio i gefnogi'r blaenoriaethau a nodir yng Nghynllun yr Heddlu a Throsedd, a pharu adnoddau gydag amcanion corfforaethol drwy'r Broses Cynllunio Sefydliadol
- Llundio cynllun ariannol ar gyfer y 3 i 5 mlynedd nesaf a fydd yn cynnwys prif brosiectau cyfalaf a refferniw'r Comisiynydd a'r heddlu, a'r strategaethau TG ac Ystadau a darparu cyllid gynaliadwy dros y tymor byr a'r tymor canolig
- Cynhyrchu cyllideb referniw a chyfalaf flynyddol fanwl sy'n cefnogi'r dull mwyaf effeithiol o ddefnyddio adnoddau

Rheoli Risg – Cronfeydd wrth Gefn a Darpariaethau

- Cynnal cronfeydd wrth gefn a darpariaethau digonol i sicrhau bod y cynllun tymor canolig yn gynaliadwy a bod modd ei gyflawni
- Ceisio mantoli'r gyllideb referniw dros y tymor canolig heb ddibynnu ar ddefnyddio'r Gronfa wrth Gefn Gyffredinol
- Cynnal y 3 lefel o gadernid i ddelio â digwyddiadau eithriadol drwy ddefnyddio cronfeydd wrth gefn a darpariaethau:
 1. Rheoli'r Gyllideb Flynyddol
 2. Cronfeydd wrth Gefn wedi'u Clustnodi gan gynnwys Cronfa wrth Gefn Digwyddiadau Mawr
 3. Cynnal Cronfa wrth Gefn Gyffredinol o 3% o wariant referniw net

Rheoli Risg – Fframwaith Rheolaeth Ariannol

- Cynnal fframwaith rheolaeth ariannol; mae hyn yn allweddol i gynnal safonau effeithiol o ran gweinyddiaeth a stiwardiaeth ariannol. Caiff hyn ei gyflawni drwy'r canlynol:

Cydymffurfio â:

- Rheolau a Rheoliadau Statudol
- Cod Ymarfer Rheolaeth Ariannol y Swyddfa Gartref
- Cod Llywodraethu Corfforaethol
- Cod Rheolaeth Ariannol CIPFA
- Nodiadau Polisiâu a Gweithdrefnau
- Rheoliadau Ariannol a Rheolau Sefydlog
- Strategaeth Gyfalaf gan gynnwys Polisi Rheoli'r Trysorlys a chydymffurfio â'r Cod Darbodus
- Codau Ymddygiad Proffesiynol

A hefyd:

- Gweithredu argymhellion Archwilio Mewnol ac Allanol
 - Rheoli Risg
- Cynnal a datblygu systemau ariannol digonol i gofnodi a rheoli adnoddau
 - Alinio cyfrifoldeb ariannol ar y lefel weithredol gyda'r rheolaeth neu ddylanwad rheoli priodol
 - Sicrhau bod gwybodaeth ariannol gywir, gyfredol ac amserol ar gael i alluogi defnyddwyr i'w defnyddio'n effeithiol wrth wneud penderfyniadau.

Atodiad B

Cyllideb Refeniw 2021-22 i 2026-27

Cyf Disgrifiad

Cyllideb 2021-22 i 2026-27

	Cyllideb Fly'ddol 2021-22	+Cynn'dd -Gost'iad 2022-23	Cyllideb Fly'ddol 2022-23	Cyllideb Fly'ddol 2023-24	Cyllideb Fly'ddol 2024-25	Cyllideb Fly'ddol 2025-26	Cyllideb Fly'ddol 2026-27
Gwariant	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000
1.1 Cyflog Swyddogion Heddlu	90,304	6,051	96,355	98,896	101,922	105,226	108,859
2.1 Cyflog Staff yr Heddlu	42,517	3,096	45,613	46,888	48,068	49,276	50,516
2.2 Swyddogion Cymorth Cymunedol yr Heddlu	6,104	1,130	7,234	7,429	7,615	7,806	8,001
3.1 Goramser Swyddogion Heddlu	2,233	104	2,337	2,395	2,455	2,516	2,579
4 Goramser Staff yr Heddlu	597	45	642	658	675	692	709
5 Lwfansau	1,299	35	1,334	1,333	1,332	1,332	1,332
6 Hyfforddiant	1,407	357	1,764	1,800	1,762	1,797	1,833
7 Gwariant Arall ar Weithwyr	726	72	798	814	830	846	863
8 Taliadau Pensiwn Uniongyrchol	3,281	146	3,427	3,509	3,594	3,680	3,768
9 Costau Ynni	1,467	137	1,604	1,652	1,702	1,753	1,805
10 Costau Rhedeg Adeiladau	6,562	183	6,745	6,880	7,018	7,158	7,301
11 Atgyweirio a Chynnal a Chadw Cerbydau	596	15	611	623	635	648	661
12 Costau Rhedeg Cerbydau	1,853	171	2,024	2,076	2,129	2,184	2,240
13 Lwfansau Ceir a Theithio	463	-49	414	423	431	440	449
14 Uned Awyr	604	-100	504	517	530	543	557
15 Cyfarpar	1,091	120	1,211	1,236	1,260	1,286	1,311
16 Dillad a Gwisgoedd	530	44	574	558	569	580	592
17 Argraffu a Nwyddau Swyddfa	284	4	288	294	300	306	312
18 TG a Chyfathrebu	12,628	1,036	13,664	13,940	14,309	14,689	15,081
19 Cynhaliaeth	266	-12	254	259	264	269	275
20 Cyflenwadau a Gwasanaethau Eraill	2,626	77	2,703	2,756	2,810	2,864	2,920
21 Cydweithio a Phartneriaethau	6,547	931	7,478	7,665	7,856	8,052	8,254
22 Gwasanaethau Fforensig	919	15	934	953	972	991	1,011
23 Ffioedd Dyledion a Chyfraniad Cyfalaf	4,354	153	4,507	5,716	5,670	5,898	5,898
24 Cyllid Sefyllfaoedd Arbennig at Raid	400	0	400	400	400	400	400
25 Chwyddiant a Chyllid Cyffredinol at Raid	3,361	-2,595	766	666	550	550	550
26 Cronfa Diogelwch Cymunedol	3,429	116	3,545	3,615	3,688	3,762	3,837
Gwariant Gros	196,448	11,282	207,730	213,951	219,346	225,544	231,914

	Cyllideb Fly'ddol 2021-22	+Cynn'dd -Gost'iad 2022-23	Cyllideb Fly'ddol 2022-23	Cyllideb Fly'ddol 2023-24	Cyllideb Fly'ddol 2024-25	Cyllideb Fly'ddol 2025-26	Cyllideb Fly'ddol 2026-27
Incwm	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000
27 Secondiadau	-6,637	-905	-7,542	-7,729	-7,921	-8,117	-8,319
28 Llog ar Falansau	-100	0	-100	-100	-100	-100	-100
29 Incwm	-2,599	-10	-2,609	-2,609	-2,609	-2,609	-2,609
30 Grantiau Penodol	-14,309	-2,125	-16,434	-16,381	-16,328	-16,276	-16,223
Cyfanswm Incwm	-23,645	-3,040	-26,685	-26,819	-26,958	-27,102	-27,251
31 Cronfa wrth Gefn PFI	-188	-53	-241	-293	-346	-398	-451
32 Cyfraniad at Gronfa wrth Gefn Rhwydwaith y Gwasanaethau Brys	750	600	1,350	0	0	0	0
33 Cyfraniad at y Gronfa wrth Gefn Gyffredinol	0	114	114	228	342	456	570
Gwariant Net	173,365	8,903	182,268	187,067	192,384	198,500	204,782
34 Cyfanswm Grantiau	-83,677	-4,730	-88,407	-89,407	-90,907	-91,816	-92,735
35 Praesept	-89,688	-4,173	-93,861	-97,660	-101,477	-105,313	-109,168
Cyllid	-173,365	-8,903	-182,268	-187,067	-192,384	-197,129	-201,903
Twf/arbedion	0	0	0	0	0	0	0
Cyllid Net Diwygiedig gyda thwf	173,365		182,268	187,067	192,384	198,500	204,782
Balans Blynyddol	0	0	0	0	0	1,371	2,879
ACHOS SYLFAENOL – Cronnus	0		0	0	0	1,371	2,879

Rhaglen Gyfalaf Ddrafft 2021-22 i 2026-27

	Amcangyfrif Diwygiedig 2021-22	Amcan. 2022-23	Amcan. 2023-24	Amcan. 2024-25	Amcan. 2025-26	Amcan. 2026-27
	£000	£000	£000	£000	£000	£000
<u>Rhaglen Ystadau</u>						
Taliadau Cadw, Gwasanaethau Ymgynghorol a QS	26	25				
Gwelliannau Cynaliadwyedd	202	100	100	100	100	100
Amcangyfrif Ystadau o 25-26 ymlaen					2,000	
Gorsaf Pwllheli	246					
Gorsaf Caergybi	200	2,093	1,384			
Ardal Ystadau Caernarfon a Gogledd Gwynedd	210	557				
Canolfan Comisiynu Cerbydau/Gweithdy Cerbydau	1,314	586				
Y Gynghrair Arfog	0	420				
Gorsaf Dolgellau	0			1,200		
Gorsaf Abergele	0	391				
Gorsaf Llanrwst	0			178		
Gorsaf Sir y Fflint – Gogledd	0	0	700	2,300		
Gorsaf Sir y Fflint – De	0	200	3,500	450		
Uwchraddio Ystafell Reoli'r Heddlu	0	100				
Storfa'r Archifdy	0		0	750		
Gorsaf Rhosllannerchrugog	0			190		
Adleoli/cytleoli/gwagio	100	250				
Gwaith yn y Ganolfan Arfau Tanio	354					2,000
CS – Achrediad ISO SARC	48	150				
Cyfanswm Gwaith Adeiladu	2,700	4,872	5,684	5,168	2,100	2,100
<u>Cerbydau ac Offer Eraill</u>						
Rhaglen Ddisodli Prynu Cerbydau	960	2,364	1,626	1,620	1,756	1,300
Cerbydau Uned Gymorth yr Heddlu (rhaglen adnewyddu)	0	0		780		
Cerbydau Trydan	0	41	41	41	41	41
Datblygiad Tranman	0	75				
Intoxilator x 3	30					
Adnewyddu System Adnabod Platau Cofrestrï'n Awtomatig	470					
System Cofnodi Olion Bysedd a'i Gwella	0					
Offer Arolygu Gwrthdrawiadau	175					
Cyfanswm Cerbydau ac Offer Eraill	1,635	2,480	1,667	2,441	1,797	1,341

Disgrifiad	Amcangyfrif Diwygiedig 2021-22	Amcan. 2022-23	Amcan. 2023-24	Amcan. 2024-25	Amcan. 2025-26	Amcan. 2026-27
	£000	£000	£000	£000	£000	£000
<u>Offer Technoleg Gwybodaeth a Chyfathrebu</u>						
Adnewyddu Cyfrifiaduron Pen Desg (Rhaglen Adnewyddu)	437	750	750	750	300	750
Ailadeiladu Dyfeisiau NEP (7 mlynedd)	175	143				
Loceri ar gyfer gwefru a storio	20	142				
Ap ffôn symudol	0	471				
Dyfeisiau data symudol	280	305	0	0	0	585
Systemau Cyfathrebu Symudol Tonnau Awyr (unedau disodli)/Gwasanaethau Brys	0					
Disodli'r Gweinydd	0	700			0	700
Gweinyddion Systemau Busnes (Rhaglen Ddisodli)	0	145			0	150
Disodli Gweinydd yr Uned Fforensig Ddigidol	0		270			
Isadeiledd NEP/Sail Point/Cysylltiadau Rhynggrwyd	163					
Wifi	104	0				
Offer clyweledol digidol i'r gweithle	0	126				
Gwybodaeth ac Ymchwilio Digidol	158	38				
Rheoli Tystiolaeth Ddigidol	20					
Teleffoni	0	250				
Uwchraddiad Nexus	280	100				
Uwchraddiad Gorchymyn a Rheoli – Cam 2	2,095	458				
Gwasanaethau Plismona Lleol – Diogelwch Cymunedol – Atal	30					
Datblygiad Pobl a Sefydliadol – Hyfforddiant Rhithiol 360	53					
Digidol – BIU – Warws Data Gwybodaeth Rheoli	50					
Modiwl newydd CHORUS	35					
Gweithredu Life-X (5 mlynedd EUL)	0	300		800		
Rhwydwaith y Gwasanaethau Brys (5 mlynedd)	0	686	6,560	0	900	
Fideo a wisgir ar y corff (costau disodli) (3 blynedd)	0	243	243	244	244	
Cyfanswm Technoleg Gwybodaeth a Chyfathrebu	3,900	4,858	7,823	1,794	1,444	2,185
Cyfanswm Gwariant Cyfalaf	8,235	12,210	15,174	9,403	5,341	5,626

Disgrifiad	Amcangyfrif Diwygiedig 2021-22	Amcan. 2022-23	Amcan. 2023-24	Amcan. 2024-25	Amcan. 2025-26	Amcan. 2026-27
	£000	£000	£000	£000	£000	£000
Grant y Swyddfa Gartref	171	0	0	0	0	0
Cyfraniad Refeniw	2,208	2,177	3,353	2,411	2,097	2,731
Cronfeydd wrth Gefn wedi'u Clustnodi	2,959	2,352	1,384	0	0	0
Derbyniadau Cyfalaf	271	336	370	750	100	100
Benthyca ar gyfer Ystadau	2,071	4,503	5,584	4,418	2,000	2,000
Benthyca ar gyfer y rhaglen adnewyddu	555	2,842	4,483	1,824	1,144	795
Cyfanswm Cyllid	8,235	12,210	15,174	9,403	5,341	5,626
Adnoddau Allanol	171	0	0	0	0	0
Ein hadnoddau ein hunain	5,438	4,864	5,107	3,161	2,197	2,831
Dyled	2,626	7,345	10,067	6,242	3,144	2,795
CYFANSWM	8,235	12,210	15,174	9,403	5,341	5,626